Suomalaisen Sosialistijärjestön Kolmannen Edustajakokouksen

PÖYTÄKIRJA

Laadittu Torontossa, Ont., 15, 16, 20 ja 21 p. helmik. 1922 pidetyssä S. S. Järjestön edustajakokouksessa.

Canadan Työläispuolueen Suom. Sos. Järjestön
Kustantama, 1922.

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/pytkirjalaadittu00suom

Suomalaisen Sosialistijärjestön Kolmannen Edustajakokouksen Pöytäkirja.

Kokouksen avasi S. S. Järjestön sihteeri tov. A. T. Hill, selostaen mitenkä kansainvälisessä työväenliikkeessä on sitten viime edustajakokouksen tapahtunut valtava muutos, muutos, joka on antanut vallankumoukselliselle liikkeelle uuden pohjan, joten tämän kokouksen on otettava tämä huomioon ja rakennettava järjestömme agitatsiooni- ja valistustyö uusille perusteille ja liittämällä järjestömme, joka jonkun aikaa on toiminut itsenäisenä, Canadan Työläispuolueeseen. Toivoi kokouksen tekevän hedelmällistä työtä, eikä tuhlaavan aikaa turhanpäiväiseen vähäpätöiseen kinasteluun pikku asioissa; kysyen samalla onko kokouksen laillisuutta vastaan kellään mitään muistuttamista ja kun sitä ei ollut, lausui hän edustajat tervetulleiksi ja julisti kokouksen virallisesti avatuksi. Sihteeri ilmoitti äänestyksen perusteella valitun seuraavat läsnäolevat edustajat:

Toronton ja St. Catharinen edustusalueelta J. W. Ahlgvist.

Keski-Ontarion edustusalueelta J. Järvi ja John Stohlberg.

Pohjois-Ontarion edustusalueelta J. Lund.

Port Arthurin ja ympäristön edustusalueelta D. Bohm ja Sanna Kannasto.

Sask. ja Manitoban edustusalueelta I. Wester.

Albertan ja B. C. edustusalueelta Arthur Snikkar.

Kokouksessa oli myöskin järjestön lehden Vapauden toimittaja H. Puro ja liikkeenhoitaja J. V. Kannasto, joiden lisäksi T. p. komitea oli kutsunut olemaan kokouksessa läsnä t. p. komitean edustajan J. V. Latvan sekä Järjestön sihteeri A. T. Hillin, neljä viimemainittua nauttien ainoastaan puhe- ja esitysoikeutta.

Tämän jälkeen valittiin kokouksen puheenjohtajaksi toverit J. W. Ahlgvist ja Arthur Snikkar.

Tov. J. W. Ahlgvist otti puheenjohtajan paikan, huomauttaen tilanteesta missä Järjestö oli pakotettu viime aikoina olemaan, joutuen toimimaan itsenäisenä, jota vastustajamme ovat koettaneet käyttää meitä vastaan, huolimatta siitä ettei meillä milloinkaan ole ollut tarkoitusta muodostua miksikään pelkäksi kansalliseksi Järjestöksi. Kaikissa vaikeissakin oloissa olemme koettaneet työskennellä sosialistisen liikkeen edistämiseksi ja nyt meille on taas tullut tilaisuus siihen, että tämä kokous voi yhdistää Järjestömme kiinteäksi osaksi Canadan luokkatietoiseen työväenliikkeeseen ja sen kautta kansainväliseen proletaariliikkeeseen.

Puheenjohtaja luki T. Komitean laatiman seuraavan työjärjestyksen, joka sellaisenaan hyväksyttiin:

Edustajakokouksen työohjelma.

1. Virkailijain valinta: a) 2 puheenjohtajaa, b) 1 pöytäkirjuri ja

pöytäkirjurin apulainen, c) 2 pöytäkirjan tarkastajaa.

2. Valitaan seuraavat valiokunnat:

a) Päätösponsivaliokunta, 3 jäs.
b) Lehtiliikevaliokunta 3 jäs.
c) Agitatsionivaliokunta 3 jäs.
d) Sääntövaliokunta 3 jäs.
e) Raha-asiainvaliokunta 3 jäs.

3. Toimeenpanevan komitean ja sihteerin toimintakertomuksen ja tilien lukeminen. Sen yhteydessä arvostelu.

4. Liittyminen The Workers Party of Canadaan ja suhteemme siihen.

Alustukset:

Sault Ste Marie, Cobalt, Keski-Ont. alueen edustajakokous, Port Arthurin ympäristön aluetoimikunta, Sudbury, Lake Cateau, Salmon Arm, Sointula, Bowie, Coteau Hill, Mond.

5. Vapaus-lehtiliike:

a) Liikkeenhoitajan toimintakertomus.

Alustuksia Timmins, Cobalt, Soo.

b) Toimittajan toimintakertomus ja niiden arvostelu.

Alustuksia: Port Arthurin ympäristön aluetoimikunta, Sault Ste Marie, Timmins, Lake Cateau, Salmon Arm, South Porcupine.

6. Agitatsionityön järjestely:

a) Yleisalustukset siihen nähden: Sault Ste Marie, Lake Cateau, Nummola, Salmon Arm, Sudbury, Coteau Hill.

b) Lasten ja nuorison kasvatus:

Alustukset:

Toim. komitea, Keski-Ont. alueen edustajakokous, Toronton osasto ja North Branchin.

c) Naisten järjestäminen.

7. Aluejärjestöjen muodostaminen:

Alustus: Keski-Ont. alueen edustajakokous.

8. Englanninkielisen agitatsionityön avustaminen.

Alustus: Sudbury.

9. Järjestön omaisuuden laillistuttaminen.

Alustus: Toim. komitea.

10. Sääntöjen muutokset:

Alustuksia: Timmins, Coteau Hill, P. A. ja ympäristön aluetoimikunta.

11. Työkansan «toverilainat»:

Alustus: Timmins.

12. Edustajain päiväpalkat.

Alustus toim. komitea.

13. Edellisen edustajakokouksen pöytäkirja.

14. New Finlandin entisen osaston omaisuuden luovutus.

15. Uudet asiat.

Ehdotamme että kokous alettaisiin kello 9 aamulla, tunnin päivällisloma 12:sta 1:teen ja kokous lopetetaan kello 6 ill. Iltaistunnosta päätetään kunakin päivänä erikseen.

Ehdotamme hyväksyttäväksi valitsemamme järjestymiehen I. Peltosen.

Ehdotamme että a) kokouksessa läsnäolo-oikeus annetaan ainoastaan Järjestön jäsenille, b) puhe- ja päätösoikeus vain edustajille, paitsi puheoikeus Vapauden liikkeenhoitajalle, toimittajalle, toimeenpanevan komitean edustajalle ja sihteerille.

Pöytäkirjuriksi valittiin A. T. Hill ja J. V. Latva.

Pöytäkirja päätettiin tehdä supistettu alustus- päätös- ja ponsipöytäkirja.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin toveritar Sanna Kannasto ja tov. J. Lund.

Valittiin jäsenet seuraaviin työjärjestyksessä määrättyihin valiokuntiin:

Ponsivaliokuntaan J. W. Ahlgvist, Arthur Snikkar ja H. Puro.

Lehtiliikevaliokuntaan J. Järvi, D. Bohm ja A. Snikkar.

Agitatsionivaliokuntaan I. Wester, J. Lund ja Sanna Kannasto.

Sääntövaliokuntaan J. Stohlberg, D. Bohm ja A. T. Hill.

Raha-asiain valiokuntaan J. W. Ahlgvist ja J. Stohlberg.

T. K. esityksen mukaan hyväksyttiin järjestön jäsenille kokouksessa läsnäolo-oikeus ja T. Komitean esittämä järjestysmies tov. K. I. Peltonen hyväksyttiin valvomaan että vain järjestön jäsenet saavat olla läsnä kokouksessa.

Kokouksen pöytäkirja päätettiin kustantaa supistettuna alustus- päätös- ja ponsipöytäkirjana. Vapauteen kokouksen menosta raportteeraa tov. H. Puro.

Järjestön sihteeri A. T. Hill luki Järjestön toimintakertomuksen vuosilta 1918—19—20—21 ja tilineselostukset samalta ajalta, jotka oheen liitettynä kuuluvat seuraavasti:

CANADAN SUOMALAISEN SOSIALISTIJÄRJESTÖN TOIMEENPANEVAN KOMITEAN TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS.

Järjestön edustajakokoukselle, joka pidetään Torontossa helmikuun 15 p. 1922.

Edustajakokouksen jälkeinen tilanne ja toiminta — suhteemme maan varsinaiseen väestöön.

Viimeinen edustajakokous pidettiin vallankumouksellisten taistelujen nousun hetkellä. Silloin tilanne kuin myöskin jälkeiset ajat olivat taantumuksen hetkiä yli mailman. Canadalaiselle työväestölle ja eritoten muitten ulkomaalaisten kanssa suomalaisille työläisille oli tilanne synkkä. Toimintamme ja tiedonvälineemme pannattuna, haudattuna ja poltettuna. Niukat kaiut mailman tapahtumista olivat sensuroituja. Se oli mustaa, «ryssän aikaa».

Opportunismin haaksirikon kärsinyt mailman työväenliike alkoi selvitä sen rämeittyneisyydestä vallankumouksellisen tilanteen liekeissä. Taantumus ja kärsimykset kiihdyttivät taistelua ja kysymys taistelusta vaati tiivistä, sotaiseen kuriin soveltuvaa, rintamaa. Kansainväliseltä köyhälistöltä puuttui tämä. Venäjän vallankumouksella alkaneen vyöryn laajentamiseksi mailman vallankumoukseksi oli Kommunistisen Internationalen muodostaminen välttämättömyys. Se syntyi vallankumouksen johtavaksi eturintamaksi, mutta sen kansainväliset vallankumoukselliset voimat olivat vielä liian heikot ja vallankumouksen hyökkäysaalto pysähtyi toistaiseksi. Kansainvälinen kapitalismi sai tilaa raivoisaan vehkeilyyn ja hyökkäykseen yli rintaman, vallankumous ja eri maiden työläiset joutuivat puolustamaan oikeuksiaan. Kommunistisen Int. ensimäisen kongressin jälkeen oli muodostettava kommunistisia puolueita. Toisen kongressin tehtävänä oli kommunististen puolueitten edelleen nostattamisen ja tiivistämisen liike. Kolmanteen kongressiin mennessä oli melkein kaikkialla olemassa kommunistiset puolueet ja nyt tuli etutilalle näitten kiinteä työskenteleminen työväenjoukkojen kokoamiseksi mailman vallankumouksen uudelleen nostattamiseksi. Kommunistisen Internationalen täytyi ryhtyä kaikissa maissa yhdistämään mitä laajimpia joukkoliikkeen eri ryhmiä viitoittamalleen periaate- ja taktiikka-

pohjalle, taisteluun päivän kysymyksien välttämättömyydellä, tiivistämällä työväen voimat sokeasti hyökkäävää kapitalismia vastaan puolustuskuntoiseksi ja sen prosessin laajentamisella vallankumouksselliseen **hyökkäykseen** kapitalismin kukistamiseksi ja työväen neuvostovallan kautta kommunismiin.

Tämä prosessi on näytellyt osansa Canadassakin, ja monissa näissä vaiheissa on Järjestömme joutunut kulkemaan ja sellaisenaan yksityiskohtainen selostus tekisi tämän kertomuksen liian laajaksi, joten seuraavassa tyydymme vain mainitsemaan yleispiirteissään monista laajakantoisista seikoista:

Viimeinen edustajakokous velvoitti t. p. komitean laatimaan suunnitelmat ja yhdessä puolueen toimeenpanevan komitean kanssa luomaan periaate- ja menettelytapasuunnitelmia luokkataistelun vallankumouksellisella pohjalla mahdollisten työväen puoluevoimien yhteistoimintaan saamiseksi yli maan.

Toimeenpaneva komitea alkoi tähän suuntaan työskentelemään, mutta ennen kuin ehdittiin laajemmasti asialle huomiota kiinnittää antoi «Order in Council'in» asetukset iskun, julistaen laittomaksi m.m. Social Dem. Party of Canadan, johon Järjestömme kuului. Jonkun ajan kuluttua pannajulistus puoluetta kohtaan peruutettiin, mutta sen tilalle asetettiin suoranaisesti Suomalainen Sosialistijärjestö, jota vastaan oli systemaattisesti harjoitettu kätyröimistä Port Arthurissa olevan kätyrilauman johtamana, lähettämällä lainauksia kirjoista, lehdistä ja jotenkin hankkimistaan kiertokirjeistämme, sekä lisäksi valheellisia tiedonantoja (samaa oli tehty toisten kansallisuuksien mustasielujen taholta), jotka loppukädessä esitettiin hallituksen taholta ilmeisenä johtona mainittujen hallinnollisten pannalakien julistamiseen, ja siihen häpeälliseen kaikkien toimintaoikeuksien riistämiseen yleensä maan työväestöltä ja eritoten ulkomaalaisilta.

Tilanne ei sallinut kuitenkaan toimettomaksi jäädä ja siksi toimeenpaneva komitea harkitsi toiminnan jatkamista. Järjestöllemme oikeuksien hankkimiseksi jouduttiin käymään monipuolista kirjeenvaihtoa hallituksen kanssa, jonka esittäminen on tarpeetonta, ja toiselta puolen esitetty hallituksen puolelta salaisena diplomaattisena kirjeenvaihtona, kuvaten sen taantumuksellisuutta. Lopuksi esitimme hallitukselle kirjelmän ja sääntöluonnokset, joitten nojalla vihdoin annettiin lupa Suomalaisen Järjestön nimellä ja täten saatiin väliaikainen muoto itsenäisenä toiminnan jatkamiseksi. Nämä säännöt astui voimaan jäsenistön hyväksymisen kautta uudelleen toiminnan alkaessa.

Kun tilanne alkoi hiukan väljetä ruvettiin heti harkitsemaan miten voitaisiin järjestää toiminta tulevaisuudessa. Käsiteltiin eri muotoja, sekä lopullisesti esitettiin jäsenistön harkittavaksi seuraavat muodot:

1) Sosialidemokraatisen puolueen uudelleen muodostaminen.

2) Liittyminen Sosialist Party of Canada'an.

3) Liittyminen eri maakuntien Labor Party'n.

4) Järjestön säilyttäminen itsenäisenä toistaiseksi ja muodostuaksemme vapaaehtoiseksi OBU:n propagandajärjestöksi.

Sosialidemokraatinen puolue piti

talvella 1919 edustajakokouksensa toiminnan elvyttämistarkoituksella, mutta se kuitenkaan maan varsinaisen väestön järjestönä ei voinut kohota, ja toiselta puolen otti imposibilistisen kannan, joka joudutti sen hajoamista, joten sen uudestaan muodostaminen osoittautui merkityksettömäksi canadalaisessa työväenliikkeessä.

Canadan Sosialistipuolueelta tiedustelimme yhtymisehtoja, voimasuhteita ja kantaa Kolmanteen Internationaleen nähden. Vastauksesta selvisi, ett'ei olla halukkaita ottamaan mitään varmaa kantaa kansainvälisyyskysymyksessä ja jäsenmäärä ollen pieni, olisimme joutuneet siinä taantumuksellisen vähemmistön kontrollin alaiseksi, josta emme katsoneet olevan hyötyä canadalaiselle vallankumouksellisen työväenliikkeen kokonaisuudelle.

Labor Parteihin liittymisen katsoimme taka-askeleeksi koska ne eivät olleet mitään vallankumouksselaisia luokkapuolueita, vaan suurempaa merkitystä vailla olevia parlamenttaarisia reformipuolueita.

Mailman laajuinen murroskausi vaikutti hitaasti Canadassa ja se pakoitti itsenäisenä asian kehitystä seuraten odottamaan poliittisen kiinteän vallankumouksellisen luokkayhteyden nousemista. Kuitenkin yhtenä Canadan pohjajoukkojen luokkanousun ilmeenä esiintyi OBU, ja sellaisenaan asetuimme tukemaan ja edistämään sen toimintaa.

Jäsenistö yleisäänestyksellä ratkaisevasti kannatti jälkimäistä muotoa, sekä tälle pohjalle toiminta keskitettiin muodostamalla ohjelman ja säännöt sitä vastaavaksi. Luonnollisesti on tässä suhteessa vaikeuttanut toimintaa erinäisien työväenaineksien taholta ennakkoluuloinen vastustus.

Pyrimme kuitenkin edelleen jatkuvasti työskentelemään päästäksemme kiinteään puolueyhteyteen maan työväestön kanssa Kolmannen Kansainvälisen periaatteellisella ja taktillisella ohjelmalla. Viime keväänä vielä tiedustelimme Canadan Sosialistipuolueen t. p. komitealta puolueen suhdetta kansainvälisyyskysymyksessä ja vastaus oli, että sitä harkitaan, mutta emme tiedä milloin ja mikä tulee olemaan ratkaisu. Siis sama kanta kuin kaksi vuotta sitten. Emme toivoneet enää mitään sieltä päin niin pitkälle kuin on kysymyksessä vallankumouksellisen luokkakeskittymän kohottaminen. Lännen työväenlehti B. C. Federationist mielestämme parhaiden ja lähemmin pyrki edustamaan selvää vallankumouksellista joukkoliikkeen kantaa ja sen joutuessa ahdinkoon avustimme suoranaisella $50.00 lahjotuksella Järjestön varoista, sekä vedottuamme jäsenistöön eri osastoina tehtiin suoranaisia rahallisia lahjotuksia ja lehden levittämisen eteen työskenneltiin. Samoin on pyritty avustamaan muita toiskielisten toimintayrityksiä, joitten tarkoitus on ollut työskennellä edellämainitulla pohjalla.

Työttömyystilanteen kärjistyminen ja monet muut tekijät osoittivat toiskielisille tovereille, jotka olivat viime aikoina eri paikkakunnilla itsenäisten agitatsioniryhmien kautta koettaneet toimia, että ilman kiinteää keskittäytynyttä yhteyttä ei heidänkään työskentelyllään ole laajakantoisempaa merkitystä. Viime kesän ajalla syntyi siis ilmeisenä käsittely keskittäytymisen välttämättömyydestä yhtenäisen joh-

don alaiseksi, sekä me puolestamme olimme heti painostamassa sitä. Syksyllä oli eri paikoissa vakiintunut mielipiteiden yksimielinen varmuus, joka johti siihen että Torontossa radikaalisimmat ainekset alkoivat kustantamaan lehteä «The Workers Guard», jonka kautta alettiin tiukemmin ajamaan työskentelyn ja yhtymisen asiaa Kolmannen Kansainvälisen pohjalla. Lehden toimitukselle saapuneista uusiintuvista painostuksista seurauksena kutsui se koolle konferenssin jouluk. 11 p., johon m.m. Järjestömme edustajina kutsuttiin meidät, lehtemme vastaavan toimittajan kanssa. Konferenssi hyväksyi kutsussa esitetyn pohjan väliaikaiseksi ohjelmaksi ja laati väliaikaiset järjestämissäännöt, valiten väliaikaisen järjestämiskomitean, jolle tehtäväksi jäi kutsua kolmen kuukauden sisällä varsinainen puolueen perustava konventioni, johon mennessä on koetettava saada yli maan keskitettyä toimintaa, niin että virallisesti voidaan muodostua työskentelemään valtiollisena puolueena. Käsitimme heti, että yhteisymmärryksellinen vallankumouksellinen luokkakeskittymä on mahdollisuus ja sen elävyys perustuva sille pohjalle, jota olimme kärsivällisesti hakeneet, joten arkailematta ryhdyimme avustamaan väliaikaisen toiminnan järjestämisessä, sen kohottamiseksi, sekä jouluk. 26 p:än kokouksessa päätettiin ryhtyä kiinteään yhteistoimintaan The Workers Party of Canadan väliaikaisen järjestämiskomitean kanssa ja hyväksyttiin yhtymistä koskevana seuraavat päätökset:

1. Että toimeenpaneva komitea S. S. Järjestön puolesta jättää hakemuksensa The Workers Party of Canadan väliaikaiselle järjestämiskomitealle; että S. S. Järjestö hyväksytäisiin sen yhteyteen Järjestönä niillä oikeuksilla ja velvollisuuksilla mitä The Workers Party of Canadan väliaikaisessa ohjelmassa ja säännöissä määritellään.

2. Että S. S. Järjestön supistettu edustajakokous lopullisesti tarkistaa ja päättää virallisesta yhtymisestä.

3. Että S. S. Järjestö väliaikaisesti, edustajakokoukseen asti luovuttaa The Workers Party of Canadan rahastamiseksi $100.00 kuukausittain vuoden alusta alkaen.

Puolueen järjestämiskomitea kokouksessaan 28 p. joulukuuta hyväksyi päätöksemme mukaisesti väliaikaiset suhteet Järjestömme toimimiseksi puolueen osana.

Puolueen järjestämiskomitea kutsui konventionin helmik. 17 p. alkavaksi Torontossa.

Konventionissa tulee olemaan edustajia kaikista teollisuuskeskuksien osastoista, Suomalaisesta Sosialistijärjestöstä ja Ukrainion Labor Temple Organizationista ja tulee siinä virallisesti järjesteltäväksi Canadaan valtiollinen työväen luokkajärjestö Kolmannen Kansainvälisen periaatteille rakentuvana. Edustettuna tulee olemaan yli viisituhatta järjestynyttä työläistä ja edustajien luku kohonnee lähelle kuuttakymmentä.

Järjestöllämme on oikeus lähettää tähän edustajakokoukseen saapuneet kymmenen edustajaa.

Ehdotamme että edustajakokous virallisesti päättä liittää Järjestömme The Workers Party of Canadaan osaksi.

Agitationityö.

Viimeisen edustajakokouksen suunnitelmia emme ole agitationityössä voineet toteuttaa niin laajassa mitassa kuin olisi ollut suotavaa. Enimmän on kärsinyt työ siinä suhteessa, että luentokursseja ei ole saatu järjestettyä paitsi pienempiä viime vuoden ajalla Cobaltissa, Sudburyssa ja Sault Ste Mariessa, joissa toimi luennoitsijana Puro, Hautamäki ja sihteeri. Viimeisen edustajakokouksen aikana oli puhujana Sefa Lepistö ja jatkoi hän edelleen toimintaansa, mutta tilanteen kiristymisen seurauksena täytyi keskeyttää heti. Samoin kävi suunnitelmat Sulkasen matkan suhteen. Sanna Kannasto, ollen seuraavana, alkoi syysk. 1919 ja kiersi kunnes helmikuussa 1920 tuli lännellä matkalla Mindaan vangituksi. Alkoi uudestaan 15 p. syyskuuta ja on tämän vuoden ajalla kiertänyt lännen maakunnat lopettaen viimeisen matkansa marrask. 27 p. K. K. Hakola tuli Järjestön puhujaksi kesäkuun 22 p. ja lopetti matkansa 25 p. lokak. 1920. Ontariossa on tämän vuoden ajalla kierrellyt A. Hautamäki, tehden ensimäisen matkansa huhtikuun 10 p. ja toukokuun 15 p:n välisellä ajalla Port Arthurin alueella, sekä toisen kesäk. 8 p. — heinäk. 9 p:ään, samalla alueella. Alkoi matkansa Ontariosta lännelle marrask. 24 p. ja on edelleenkin Järjestön palveluksessa.

Tilapäis-puhujia ja organiseeraajia on järjestön palveluksessa ollut seuraavasti:

Vuonna 1919 teki Ahlqvist matkan Pohjois-Ontariassa.

P. Katainen kuukauden ajan keväällä 1919 Port Arthurin ympäristöllä, sekä M. Kivari kuukauden ajan syksyllä 1919 samalla alueella. V. Nelson (Perttilä), joka oli suomalainen maanpakolainen vierailemassa Tukholmasta käsin, kävi kuukauden ajalla suurimmissa paikoissa Ontariossa 1920 keväällä. A. T. Hill kierteli kuukauden tupaagitaattorina Port Arthurin alueella syyskesällä, sekä Eemeli Parras vierailessaan Canadassa teki kuukauden matkan Ontariossa 1920 syksyllä. Sihteeri on tehnyt matkoja kiertäen Keski-Ontariossa ja Pohjois-Ont., sekä Sault Ste Mariessa,, joutuen olemaan matkoilla noin kahden kuukauden ajan.

Puhujain hankinnassa on ollut vaikeuksia, johtuen etupäässä siitä, että ei ole ollut tilaisuus saada niitä Canadasta ja yhdysvaltalaisten puhujien sääntö on ollut viime aikoina vaikeaa, koska hajaannus ja sekava tilanne on pitänyt siellä kiinteästi liikkeellä kaikki, jotka olisivat olleet aikansa tasolla täällä käytettäväksi. Henkilöt jotka ovat tilapäisellä vierailulla käyneet, ovat täällä olleet liiankin varovaisia täysipainoisesti sanoakseen. Puhujat ja organiseeraajat ovat yleensä täyttäneet tyydyttävästi tehtävänsä ja saaneet tyydyttävät arvostelut ja lausunnot. Toveri Hakolaa moitittiin heikoimmaksi, mutta ei vakavampaa ilmennyt hänenkään suhteensa.

Puhujain liikkeellä pitäminen on järjestölle maksanut $6520.64. Kolehdeissa ja kirjallisuusprosenteissa koottu $3031.13. — Vajaus Järjestön rahastoon $3,489.51.

Nuorten ja lasten kasvatus.

Viimeinen Järjestömme edustajakokous laati kysymyksestä seuraavanlaisen päätöslauselman:

Edustajakokous päättää: Koska nuorisossa on tulevaisuuden turva, että nuorison kasvatuksen alulle panoa varten valitaan kolmihenkinen toimikunta, joka tulee etupäässä nuorison kasvatustyön välttämättömyyttä tunnetuksi tekemään, käyttäen siinä välineenään puolueen sanomalehteä, ja muita mahdollisia keinoja, sekä jos osastoja ilmaantuu, jotka haluavat ohjausta pyhäkoulujen perustamisessa, voi tämä komitea, toimeenp. komitean kanssa ryhtyä toimenpiteisiin opettajan hankkimiseksi. Kaikki tällaiset kulut maksetaan järjestön rahastosta.

Komiteaan valittiin seuraavat henkilöt (joitten osotteet ovat): O. Otava, Sointula, B. C., Elina Arffma, Rocky Mountain House, Alta ja E. Ollikkala, 607 Simpson st. Fort William, Ont.

Valittu komitea julkaisi suunnitelmansa kasvatuskysymykseen nähden ja yritettiin niitä panna käytäntöön, mutta taaskin aikaisemmin mainittu hallinnollinen puristus katkaisi niitten toimeenpanon. Huvittavana voimme tämän yhteydessä mainita sen, että mustat kätyrijoukot lainasivat lasten kasvatuskysymyksellemme huomiota niin paljon että m.m. lähettivät hallitukselle leikkauksena l a u l u kirjoissamme esiintyvän laulun, jonka nuotti ilmenee «God Save The King» säveleellä ja hallitus selitti sen rikolliseksi loukkaukseksi canadalaisille isänmaallisuuden ihanteille.

V. 1920 alettiin uudelleen järjestää, mutta kykenevien henkilöiden puutteessa kävi toteuttaminen laajemmassa mitassa mahdottomaksi. Samoin on viime vuoden ajalla koetettu saada jossakin määrin korjattua asiaa, tuloksena ollen muutamissa paikoissa järjestetyt nuorisoosastot ja kesällä sunnuntaikoulut lapsille, jotka ovat jatkuneet. Suunnitellut olemme eri alueitten keskuspaikkoihin ohjauskurssien järjestämistä, joihin osastot voisivat avustaa asiaan innostuneet toverit ja siten luoden yhtenäistä toimeenpanevaa kykyä paikallisen toiminnan ohjaamiseksi. Mutta useampia henkilöitä koetimme tiedustella viime kesän ajalla tällaista ohjaustyötä tekemään, viimeksi tiedustelemaltamme henkilöltä saimme vastauksen, jossa hän lupautui avustamaan opetustyössä kevät-talvella suunnittelemillamme kursseilla.

Nyt kun saadaan toiskielistenkin tovereitten kanssa järjestettyä toiminta, niin uskomme että on mahdollista ja samalla välttämätöintä pyrkiä luomaan yhtenäistä suunnitelmaa tässäkin suhteessa, nuorison toiminnan sulattamiseksi maan varsinaisen väestön toimintaan ja työskenteleväksi voimaksi maan englanninkielisenkin nuorison vetämiseksi vallankumouksellisen luokkataistelun rintamaan.

Luku- ja puhujain harjoitusrenkaita alettiin järjestössämme m u o d o s t a a viime syksyn ajalla enemmän tarkoitustaan vastaavalle pohjalle yhtenäistyttäen niitten työtä käsittäen, että näiden renkaitten avulla voidaan jäsenistön yleistä tietoisuustasoa ja toiminnanelävyyttä kohottaa. Useammissa suuremmissa osastoissa onkin nyt jo renkaat toiminnassa ja on niille kiertokirjeillä annettu ohjeita ja yhteistoiminnalla Yhdysvaltain S. S. Järjestön keskusviraston kanssa hankittu puhejäsennyksiä hetken tärkeistä kysymyksistä. Juuri on ja-

ettavana viimeiset kymmenen jäsennystä Kominterin ja P. T. Int. kongressien teeseistä käsitellen tärkeimmät kohdat niistä.

Tieto- ja agitatsionikirjallisuuden kustantaminen

Vieraassa painossa ollen ei Vapauden liike voinut ottaa suurempia painotöitä, paitsi vuotuiset julkaisumme. Kun Vapaudelle saatiin oma paino niin sen jälkeen voitiin toivoa enemmän. Olemme tässä suhteessa päättänyt hyväksyä suoranaisesti omassa liikkeessä kustannettavaksi seuraavat kirjat: Tiede ja Vallankumous, Punaiset ja Valkoiset, Jälleen Näkeminen, sekä Kominterin Teesit. Osa on näistä jo markkinoilla, mutta piakkoin valmistunee työn alla olevatkin. Tässä suhteessa olemme muutoin monien teoksien kustantamista harkitessamme olleet pakoitettuja ottamaan huomioon painoliikkeemme voimien pienuus ja joutuneet sivuuttamaan monta arvokasta mutta liian suuria voimia kysyvää työtä.

Järjestömme lehti — Vapaus

Vapauden lehtiliikkeen kontrollin järjesti viimeinen edustajakokous t. p. komitealle ja sen mukaisesti olemme koettaneet huolehtia liikkeen edistämisestä ja lehden kustantamisen valvomisesta. Yksityiskohtainen historiikki kaikista vaiheista olisi mielenkiintoinen, mutta kuitenkin se tekisi tämän selostuksen liian pitkäksi, siksi mainitsemme vain pääpiirteissään. Heti edustajakokouksen jälkeen edellämainitut hallinnolliset vainot aiheuttivat lehden lakkauttamisen syysk. 1918, joten t. p. komitea joutui liikkeen sulkemaan ja järjestämään omaisuuden hoidon, väliaikaisesti, kunnes lehteä voidaan alkaa julkaisemaan.

Kun sitten pannalakeihin tehtiin lieventäviä tulkintoja, niin sai vastustajaimme lehti Canadan Uutiset ilmestyä kaksi kielisenä vaan ei myönnetty ilmestymislupaa Vapaudelle, lähetettiin kiertokirje vetpomuksena Canadan järjestyneille työläisille, jonka tuloksena oli, että rajoitukset poistettiin niin pitkälle, että vieraskielisiä lehtiä voitiin julkaista yhdellä kielellä lähettäen kaksi kappaletta kaikista painotuotteista sensuurille. Tällöin kokouksessamme huhtik, 9 p. 1919 päätettiin lähettää sihteeri järjestämään lehden julkaisemisen ja kirjakaupan kuntoon panemisen. Lehteä alettiin painamaan Sudbury News'in painossa. Toimittajaksi lupautui tov. H. Puro, joka edelleenkin on toimessa. Liikkeenhoitajaksi valittiin entinen Vapauden toimittaja H. Juntunen, joka oli toimessa vuoden vaihteeseen P. Kataisen ollessa väliaikaisesti kunnes tilalle valittu J. V. Kannasto saapui helmikuun lopulla ja on hän ollut liikkeen hoitajana jatkuvasti siitä saakka.

Kysymys Vapaudelle oman painon laittamisesta ja lehden laajentamisesta oli jo esillä viimeisessä edustajakokouksessa ja jätettiin asian edistäminen toimeenpanevalle komitealle, milloin siihen ilmenee mahdollisuudet.

Vainovuosien takia ei t. p. komitea kuitenkaan voinut itsenäisesti kiinnittää kysymykselle painavampaa huomiota ennen kuin v. 1919 otettiin asia esille ja kehoitettiin osastoja edelleen harkitsemaan kysymystä.

Talvella, v. 1920, pidetyn OBU:n puutavaratyöläisten järjestön Sudburyn piirin konventionin tekemät vaatimukset Vapauden muodostamisesta osakeyhtiöksi aiheutti neuvotteluja ja tullen asiaan nähden esityksiä ja vaatimuksia myöskin osastoilta siten lopullisesti pakoittaen ottamaan askeleen jäsenistön yleisäänestyksellä ratkaisemiseksi seuraavista kysymyksistä:—

A. — Hyväksyttekö että Vapauden liike muodostetaan kustannusyhtiöksi?

B. — Hyväksyttekö että yhtiö laillistutetaan $20,000.00 pääomalla?

C. — Hyväksyttekö että Vapauden liikkeellä nyt oleva omaisuus käytetään osakkeiden ostoon, jos liike päätetään muuttaa yhtiöksi?

D. — Hyväksyttekö että Järjestön Toim.-paneva komitea hoitaa Järjestön omistamia osakkeita ja niiden perusteella valvoo yhtiön asioita edustajakokousten väliajoilla?

E. — Jos ette hyväksy kustannusyhtiön muodostamista niin hyväksyttekö että toim. panev. komitealle annetaan oikeus ostaa koneistoa ja laittaa Vapaudelle oma painoliike, milloin edullinen tilaisuus sellaiseen ilmenee?

F. — Hyväksyttekö että Vapaus laajennetaan?

1) Nelisivuiseksi kolmekertaa viikossa ilmestyväksi?

2) Kuusi-kahdeksa sivuiseksi kaksi kertaa viikossa ilmestyväksi?

G. — Jos oma painoliike laitetaan niin minne se olisi sijoitettava?

Sudbury — Port Arthur — Fort William.

Toimeenpaneva komitea otti vastustavan kannan osakeyhtiö muotoon nähden. Yleisäänestyksen tulokset elok. 22 p. osoittivat, (1) että toimeenpanevalle komitealle annetaan oikeus ostaa koneistoa ja laittaa Vapaudelle oma painoliike, milloin edullinen tilaisuus sellaiseen ilmenee (2) että Vapaus laajennetaan (3) nelisivuiseksi kolmekertaa viikossa ilmestyväksi ja (4) että painoliike sijoitetaan Sudburyyn.

Painossa, jossa Vapautta painettiin kohosi painokustannukset sietämättömäksi, joka pakoitti marrask. 28 p. (1920) lopullisesti ratkaisemaan jäsenistön päätöksen toteuttamisen painon ostamisesta. Viime vuoden helmikuussa lehti muutettiin omaan painoon, sekä helmik. 13 p. kokouksessa päätettiin ruveta antamaan lehteä ulos kolme kertaa viikossa tuokokuun alusta alkaen. Maaliskuun 27 p. valittiin seitsemästä hakijasta toimitus harjoittelijaksi tov. J. W. Slup, joka on edelleen toimessa.

Viimeisen edustajakokouksen valitseman sääntökomitean laatimat säännöt liikkeen hoitoon ja kontrolliin nähden hyväksyttiin ja olivat ne sellaisenaan kunnes omaan painoon muuttuen ja lehden laajentumisen seurauksena uudistettiin ne korjaamalla siihen asuun jollaisena ne ilmenevät kertomuksen lopussa.

Kuten säännöissä määriteltiin, on liikkeen johtaminen ollut t. p. komitean alaisena ja on kaikissa liikettä, samoin kuin toimitustakin koskevissa asioissa suoriuduttu neuvottelujen ja kirjeenvaihdon avulla, ja on lehden, sekä toimeenpanevan komitean välillä vallinnut yhteisymmärrys ja sopu. Edelleen t. p. komitean mielestä on kaikki tähänasti osoittautunut käytännölliseksi ja saanut monipuolisemman harkin-

nan, joka monessa tärkeässä kysymyksessä on ollut tiukasti välttämätöintä ja toivomme, että edustajakokous edelleen katsoo liikkeen ja järjestön edulle välttämättömäksi lehden kontrollin pitämistä t. p. komitealla.

Jäsenmäärä

Viimeisen edustajakokouksen ajalla oli jäsenmäärä 3036, mutta hallinnollisen iskun hajoittaessa toimintamme ja sodan loppuessa kaivanto aloilla työskentelevien tovereitten joutuessa muuttamaan paikkakuntaa ja etsiäkseen uusia työvoima markkinoita, joutui kaivostyöläisten osastot; Garson, Crean Hill ja Bellevue, lopettamaan toimintansa. Itsestään jäivät toiminnasta Kamistiqua, Radway Centre, White Lake ja Lund. Järjestömme uudelleen muodostuessa ei enää yhtyneet Vancouver, Koitto, Thorhild ja Sioux Lookout, vaikkakin olivat vielä toiminnassa. Ladysmith yhtyi, mutta erosi heti. Täten osastoja oli 1919 alkupuoliskolla 50 ja jäsenmäärä 1990, jälkipuoliskolla jäi toiminnasta vielä Albion, Rowan ja Worthingtonin osastot joten osastoja oli 47 joissa jäsenmäärä 2011. Vuoden 1920 alkupuoliskolla OBU:n nimessä eräitten tuplajulaisten ennakkoluuloinen Järjestömme hajoitustyö vaikutti enimmän Port Arthurin ympäristöllä ja seurauksena oli Port Arthurin osaston toiminnan lakkauttaminen, joten osastoja jäi vain 46, joitten jäsenmäärä oli 1743, saman vuoden jälkipuoliskolla syntyi uusia osastoja Waters Township ja Long Lake, sekä aloitti toimintansa uudelleen White Fish. Osastojen lukumäärä kohosi 49, mutta niitten jäsenmäärä oli vain 1619. Jäsenmäärän laskemiseen luonnollisesti oli vaikuttamassa samat syyt kuin alkuvuosipuoliskollakin ja lisäksi alkoi jo ilmeisempänä useimmilla eri teollisuusaloilla työttömyyden hirviö vaikuttamaan, jonka monikin odotti pian ohimenevän ja taas «hyvien aikojen» palaavan.... Viime vuoden (1921) alkupuoliskolla alkoi tovereille selvitä että nykyinen työttömyys ei olekaan niin helposti ohimenevää laatua, vaan ollen se jatkuvaa ja toiselta puolen vallankumouksellisten taistelujen kokemukset repivät rikki sekavat käsitteet ja monille työläisille alkoi ilmeisenä toiminnan muodot ja asiain todellisuus selvitä. Siis muodostui uusia osastoja Järjestöömme: Burritt, Wanup, North Branch, Elma ja Freedale, sekä Port Arthur ja Kirkland Lake alkoi toiminnan uudestaan. Toiminnasta lakkasi Chase River osasto. Osastojen luku kohosi 57 ja jäsenmäärä 2084.

Viimeisellä vuosipuoliskolla lakkasi toiminnasta Canmoren ja Sicamous ja Creighton osastot ja toistaiseksi lamaannuksissa on Fort Francessin osasto. Uusia osastoja muodostui Rosegrove, sekä Ladysmithin toverit aivan tämän vuoden alusta muodostivat Järjestöömme kuuluvan osaston. Nyt ollen siis osastoja Järjestössä 56 ja jäsenmäärä 2216. Nyt olemme ja saaneet kuitenkin muodostettua suoranaisesti Järjestön yhteydessä toimivat agitatsionikomiteat New Finland'iin, Sioux Lookouttiin ja Kamistiquaan, jotka jäsenlukunsa perusteella voisivat muodostua osastoksi, mutta on katsottu tähän mennessä edullisemmaksi, asiain kehitykselle ja piintyneen ennakkoluuloisuuden hävittämiselle, pitää tälläi-

sena toistaiseksi, kuitenkin varmuudella voidaan noissa paikoissa saada toimintaan osasto aivan ensi tilassa. Samoin odotamme Vancouverissa ja Chase Riverillä tovereitten joukkona tulevan mukaan.

Aluetoimikunnat.

Järjestöllämme on nykyisin kaksi aluejärjestöä toiminnassa.

Keski-Ont. Aluejärjestö hajosi ja aluetoimikunta lopetti toimintansa hallinnollisten vainojen seurauksena, mutta voitiin järjestää uudelleen maaliskuulla 1919 ja on siitä asti ollut jatkuvasti toiminnassa. Se on hoitanut alueen toiminnasta jääneiden osastojen omaisuuksia ja järjestänyt agitatsionityötä alueella. Varojen kartuttamiseen agitatsionityön ylläpitämiseksi on kannettu jäsenistöltä alueveroa ja pidetty kesäjuhlia vuosittain. Varsinkin viime vuoden ajalla kiinnitettiin tiukempaa huomiota luentojen järjestämiseen ja lasten kesäkoulutyön elvyttämiselle.

Port Arthurin ympäristön Aluejärjestö myöskin hajosi kuten edellinenkin ja aluetoiminta oli nukuksissa, kunnes viime helmikuussa kiertokirjeellä kehoitettiin alueen osastoja uudelleen muodostamaan aluejärjestönsä, joka kuitenkin vasta viime toukokuussa lopullisesti saatiin perustettua, sihteerin käydessä siellä. Nyt on jo toiminta osoittautunut saavan enemmän elävyyttä; aluesihteeri on kierrellyt tupa-agitaattorina alueella ja alueen puhujavoimia on kierrellyt osastoissa puhumassa, sekä yleensä agitatsionityön teko on saanut tarkoituksen mukaista huomiota. Viime aikoina on myöskin yhteistoiminta keskusviraston kanssa saatu säännölliseksi raporttien ja kirjeenvaihdon kautta.

Toimeenpanevat komiteat ja sihteerit.

Toimeenpanevan komiteaan kuuluivat vuonna 1918, Latva, Slup, Keinonen, Peltonen, Korhonen ja Pulkkinen ja sihteerinä Ahlqvist. Hallinnollisten vainojen alkaessa ja Järjestömme toiminnan alaslyönnin hetkellä erosi komiteasta Pulkkinen ja Korhonen, joten jäi jälelle viisi, jotka järjestivät Järjestön omaisuuden hoidon muodostuen trustiiseiksi, väliaikaisesti.

Vuoden 1919 päättyneessä äänestyksessä tuli valituksi Latva, Keinonen, Peltonen, Slup, Säilä ja Kanerva. Kanervan poistuessa paikkakunnalta tuli hänen tilalleen ensimmäinen varajäsen M. Hytti. Sihteeriksi valittiin Ahlqvist.

Kokouksia pidetty 21, joissa muodostuen 242 pykälää.

Vuodeksi 1920 yleisäänestyksellä valittiin Latva, Ahlqvist, Slup, Peltonen, Keinonen ja Hytti, sekä sihteeriksi P. Katainen.

Kokouksia pidettiin vuoden ajalla 34 ja muodostui niissä 312 pykälää.

Vuodeksi 1921 tuli yleisäänestyksellä valituiksi Latva, Ahlqvist, Slup, Pirttinen, Hanna Kuosmanen ja B. Toukoniemi. Toukoniemen kieltäytyessä o t t a m a s t a tointa vastaan, kutsuttiin heti vuoden alusta tilalle ensimmäinen varajäsen Keskinen. Huhtikuussa Slup'in siirtyessä Vapauden toimitukseen kutsuttiin tilalle E. Rautiainen, sekä Hanna Kuosmasen ilmoittaessa olevansa haluton ottamaan osaa t. p. komitean toimintaan, kutsuttiin tilalle J. Hill marraskuussa. Sihteeriksi valittiin A. T. Hill.

Vuoden ajalla pidettiin kokouksia 25, joissa muodostui 366 pykälää.

Näytelmä luettelo.

Vuonna 1920 tehtiin Sault Ste Marien osaston taholta esitys yhteisen näytelmäkirjaston perustamisesta, mutta jälkeinen harkinta osastoissa ja päätös siinä suhteessa lopullisesti muutti ajatuksen, että laaditaan näytelmäluettelo, johon sisällytetään kaikkien osastojen näytelmät, siten edellyttäen toisten osastojen lainaamisen toisilta. Tämän laatiminen ja kirjoittaminen vei sihteeriltä muun työn ohella useampia kuukausia.

Järjestön omaisuus.

Viimeisen Edustajakokouksen ajalla oli Järjestön omaisuus 33 osastolla oma talo, joiden arvoksi ilmotettiin $121,009.49, irtaimiston arvo $36,094.02, yhteensä $157,-103.51. Velkoja ilmoitettiin olevan $47,324.40, jääden yhteiseksi omaisuudeksemme yli velkojen $109,-778.81. Nyt emme ole ehtineet ottamaan tilastoa, koska kokouksen pitäminen tuli niin äkisti järjestettäväksi. Kuitenkin on jatkuvasti omaisuuden arvo kohonnut, uusien talojen rakentamisen kautta y. m.

Kuolleitten osastojen omaisuutta on t. p. komitea hoitanut aluetoimikuntien tai toisten osastojen kautta, sekä on nyt myynnin kautta muutettu rahaksi entisten osastojen omaisuuksia Keski-Ont., ja lännellä Bellevuessa. Port Arthurissa katsoimme edullisemmaksi siirtää Järjestön omistamat osakkeet sikäläiselle OBU:n keskuskomitealle ja OBU:n kannatusrenkaalle, koska sikäläiset toverit osoittautuivat voimattomaksi pitämään yllä toimintaa huoneustolla. Irtain omaisuus on vielä Järjestöllä, vaikkakin on käytettävänä sikäläisellä kannatusrenkaalla. Sen myymisestä on ollut kirjeenvaihdon kautta käsittelyä, mutta ei ole mitään ratkaisevaa sikäläisten toverien taholta vielä tehty.

Järjestön osastojen omaisuuksien laillistuttamiskysymyksen suhteen teki viimeinen edustajakokous seuraavan ponnen:

«Kuultuamme Järjestön sihteerin, ja asiantuntiana saapuville kutsutun Mr. Jacob Järviksen lausunnon osastojen omaisuuden laillistuttamisesta, päättää kokous velvottaa niitä Ontariossa olevia osastoja, joiden omistussuhteet ovat epävarmat, laillistuttamaan omaisuutensa «Ontario Companies Act» nimisen lain mukaan.

Toisiin maakuntiin nähden tunnetaan tälläkertaa parhaimmaksi menettelyksi laillistuttaa osastojen omaisuudet niin sanotun «trustisien» asetuksien mukaan, tai Yhtiön lain jälkeen.

Toimeenp. komitealla on velvollisuus pyydettäissä neuvoillaan laillistuttamiskysymyksessä avustamaan osastoja.»

Toimeenpanevan komitean taholta on avustettu antamalla ohjeita. Kuitenkin on kokemus osoittanut ettei nämäkään muodot ole sopivia Järjestön kontrollin säilyttämiselle. Sentähden esitämme että edustajakokous ryhtyy toimenpiteisiin Järjestön laillistuttamiseksi, koettaen saada Dominion parlamentissä läpi ajettua laki tätä tarkoitusta varten.

Selostusta Järjestön Tiliasemasta.

Viimeisen edustajakokouksen ajalla oli Järjestön kassa $12,496.50 ja varat yli velkojen $3,470.64 — saman vuoden (1918) Syysk. 30 p:ään tulot $3,541.25, menot $6,-

044.90, kassa $9,992.85, ja varat yli velkojen $3,969.97. Kesäkuun 30 p:ään 1919 tulot $6,773.86 menot $11,773.65, kassa $4,993.06 ja varat yli velkojen $4,243.81 — Helmikuun 29 p:ään 1920 tulot $7,740.83, menot $8,385.70, kassa $4,348.19 ja varat yli velkojen $4,147.43 — Kesäkuun 30 p:ään tulot $4,219.52, menot $2,861.39, kassa $5,706.32 ja varat yli velkojen $3,756.41 — Joulukuun 31 p:ään tulot $3,107.46, menot $5,372.22, kassa $3,441.56 ja varat yli velkojen $3,383.37. — Kesäkuun 30 p:ään 1921, oli tulot $6,618.59, menot $6,871,17, kassa $3,688.98 ja varat yli velkojen $2,674.76, sekä vuoden loppu tilit selviää tilikertomuksesta seuraavasti: (Tulot oli $8,842.93, menot $8,198.04, kassa $4,333.87 ja varat yli velkojen $2,421.94.)

Työkansan «Toverilainat»

Viimeiseen edustajakokoukseen mennessä oli valvottu $27,448.55 ja oli niitä maksettu $10,471.29, jälellä ollen $16,977.26. Järjestöltä toimintaoikeuksien riistämisen takia v. 1919 maksuosuudesta huolehtiminen oltiin pakoitettuja sivuuttamaan.

Uudestaan toimintaan aljettua ratkaisi jäsenistö muodollisesti niiden maksamisesta, sekä edelleen valvottu $335.00 entisten lisäksi joten jälellä oleva erä yhteensä oli $17,312.26. (Kokonais summa $27,783.55.) Nyt oli jaoteltava siten että alkuperäisen päätöksen mukaisesti kymmenen vuoden ajalla voitaisiin suoritus tehdä. Siten vuotuiset verotukset kohosivat suhteellisesti, ja on senjälkeen voitu vähentää velkaa yhteensä $5,412.69 dollarilla, jälellä ollen vielä $11,889.57. Useita osastoja on, jotka ovat olleet siinä asemassa että eivät ole voineet suorittaa vuotuisia osuuksiaan. Yleisäänestysesityksiä on myöskin tehty niiden maksamisen kokonaan tai puoliksi hylkäämisestä, mutta kannatuksen puutteessa ei ole saatu yleisäänestykselle.

Suhteitten järjestäminen Yhdysvaltain S. S. Järjestön kanssa.

Viimeisen edustajakokouksen suunnitelmien kokonaisuudessaan toteuttamisessa on ollut ylitsepääsemättömät esteet. Kuitenkin on kaikissa asioissa pyritty yhteisymmärryksellisesti neuvottelemaan ja on jatkuvasti pöytäkirjain vaihdon kautta toimintaa tiivistäen v. 1920 lähetettiin toimeenpanevan komitean taholta edustaja Työkansan toverilainain maksamiseksi avustusta pyytämään, jonka tuloksena oli että edustajakokous hyväksyi päätöslauselman avustamisen välttämättömyydestä. Valitettavasti on se tuottanut vain $704.63.

Avustukset ja keräykset.

Keräyksiä on ollut runsaasti. Suomen Punaorpojen avustamiseksi viimeiseen edustajakokoukseen mennessä oli kerätty $6,091.70 ja senjälkeen $73.50 — yhteensä $6,165.20, joka tilitettiin tarkoitukseen ensimmäisen sopivan tilaisuuden tullen. Edustajakokouksen jälkeen järjestettiin keräys suomalaisten maanpakolaisten avustamiseksi joka tuotti $4,763.11 ja tilitettiin Tukholmassa olevalle keskuskomitealle. Samoin edustajakokouksen suunnitelman mukaisesti pantiin toimeen keräys New Yorkissa toimivan Suomen Tiedonantotoimiston avustamiseksi johon ehdittiin koota

$983.10. Vastapalkkiona suoranaisesti Järjestöllemme toimiston hoitaja S. Nuorteva toimi, tehden m. m. matkan Ottawaankin, jonka ansio ja vaikutus ei ollut vähäinen, Järjestöllemme toimintaoikeuksien hankinnassa. — Order in Councillin määräyksien muka rikkomisesta syytettyjen puolustamiseksi toimitetut keräykset tuotti yhteensä $3,739.51 sekä lisäksi Port Arthurissa ja Fort Williamissa vangittujen puolustamiseen koottiin varat sikäläisen puolustuskomitean kautta, ja tilitettiin Winnipeg puolustus rahastoon. Kuten muistamme vangitsemisia tapahtui, alkaen Mindassa, Albertassa, sekä Torontossa, Cobaltissa, Sault Ste. Mariessa, Sudburyssa, Fort Williamissa ja Port Arthurissa. Tuomiot eri tapauksissa vaihteli viidenkymmenen dollarin ja kahden tuhannen dollarin välillä tai vankeutta kuukaudesta viiteen vuoteen. Suurelta osalta maksettiin sakotkin, mutta t. p. komitean toimesta järjestettyjen vetoomuksien kautta saatiin vapautettua tuomitut Sault Ste. Mariessa, samoin Sudburyssa Vapauden liikkeen järjestämisen yhteydessä tuomittujen asia vedottiin ja lopuksi raukesi. Seuraavana oli virolaisen papin ilmiantamana vangitun Järjestön puhujan Sannan Kannaston puolustusrahastoon kerääminen $1,139.76. Sanna Kannasto määrättiin karkoitettavaksi, mutta t. p. komitean toimenpiteitten ja eräitten Port Arthurilaisten naisten vaikutuksella saatiin tämä estettyä. Myöskin avustettiin Russian ja Ukrainian Medical Relief komitean keräystä, mutta keskusviraston kautta tilitetytkin varat välitettiin komitealle suoraan. Suomen punaorpojen avustamiseksi koottiin varoja vuoden 1921 alussa $2,973.32, sekä joku määrä vaatteita, jotka on lähetetty Suomen Sos. Työväenpuolueen puoluetoimikunnan kautta välitetty tarkoitukseen. — Neuvosto Venäjää kohdanneen nälänhädän lieventämiseksi astui välttämättömäksi alkaa keräys viime syyskuussa ja keskusviraston kautta on tilitetty $5,306.24 Järjestömme ollen osana tätä työtä johtamaan järjestetystä Canadian Friends of Soviet Russia yhdistyksestä, jonka kautta rahat on tilitetty tarkoitukseen. Karjalan Työkansan Kommunin hädänalaisten avustamiseksi on koottu Järjestössämme tähän mennessä noin $3,600.00 josta keskusviraston kautta tilitetty $1,810.20. Karjalan Työkansan Kommunin Toimeenpanevan komitean määräyksestä olemme päättäneet lähettää heti Ruotsissa olevalle edustajalle H. Hurmevaaralle, ja toinen osa «Bondien» myynnistä huolehtivan tov. Puron kautta. Näitten lisäksi on muita pienempiä keräyksiä toimitettu joitten yhteinen summa kohoaa $265.-75. Kaikkien keräyksien yhteissumma on $27,136.09.

Loppulausunto.

Kuten edellä esitetystä lyhykäisyydessään selviää Toimeenpaneva komitea on sitten viime edustaja kokouksen joutunut käsittelemään monia asioita ja kysymyksiä, jotka kiinteästi ovat ilmenneet laajamerkityksellisinä hetken ja tulevaisuuden toimintaan nähden. Onko kulloinkin ratkaistu vallankumouksellisen työväen joukko liikkeen etujen mukaisesti, jää teidän päätettäväksenne.

Monta epäkohtaa vastaan olemme osuneet ja olemme koettaneet kor-

jata sikäli kuin niitä on esiintynyt ja ollut mahdollista. Toimintaamme rajottamassa ovat olleet monet eri tekijät. Ilmeneviä sisäisiä kahnauksia selvitellessämme olemme koettaneet valtuuksiemme mukaan mahdollisimman harkitsevasti suhtautua ja tehdä oikein. Tiukemman Järjestökurin vaatimukset ovat välttämättömät.

Väärinymmärrykset ja ennakkoluuloisuus on monasti olleet vaikuttamassa työhömme. Siitä huolimatta on yhteisillä ponnistuksilla eteenpäin menty. Vaiherikkaat kokemukset ovat opettaneet niin että voidaan toivoa edelleenkin Järjestömme kehittyvän luonnollista tehtäväänsä täyttämään marxilaisen sosialismin oppien toimivana tulkkina.

Tärkeimmässä tehtävässämme agitatsiooni työssä on jäänyt paljon tekemättä, vaan kuten edellä jo mainittiin varojen ja voimien puute ovat pakoittaneet monissa tärkeissä tilanteissa harkitsemaan uudestaan ja uudestaan ympäri. Tämä on kuitenkin kysymys jonka voimaperäistyttämiseksi parhaimmatkaan yritykset ei ole liikaa. Kurssit, ja luennot ovat tarpeellisia, luku- ja puhujaharjoitus renkaiden antaman pohjan tiivistämiseksi ja voimien kohottamiseksi. Tuleva toimintamme vaatii niitä kiinteämmin ottamaan huomioon, myöskin nuorison; siinä lepää työmme jatkuva voima ja into.

Toiminnan uusi vaihe on edustajakokouksen tärkeimpänä ratkaistavana. Liittyminen osaksi Canadalaisien vallankumouksellisien joukkoliikkeeseen merkitsee tätä. Tilanteen velvoittamana Järjestömme on tiivistettävä työskentelyään Kominterin oppien pohjalla suomalaisten työväen aineksien kokoomiseksi ja sulattamiseksi yhteistoimintaan maan vallankumouksellisen joukkoliikkeen kanssa.

Jättäessämme menneen toimintamme edustajakokouksen arvosteltavaksi olemme valmiit antamaan lisää selvitystä kysymyksiin, toivoen että niissä otatte huomioon hetken mahdollisuudet ratkaisulle.

Toimintakausi laajuudessaan vaatii tältä kannalta käsittelyä muodostaakseen oikeat johtopäätökset ohjeeksi tulevalle toiminnallemme.

Toverillisesti,

Canadan Suomalaisen Sosialisti Järjestön Toimeenpaneva Komitea,

Kautta: A. T. Hill, Sihteeri.

T. Komitean laatima kertomus järjestön toiminnasta kuluneelta ajalta kohta kohdalta luettiin sekä arvosteltiin ja yksimielinen tunnustus lausuttiin T. Komitean työstä kuluneelta ajalta, eritoten edustajakokous lausuu mielihyvänsä työstä, jonka Järjestömme T. Komitea on tehnyt silloin kun hallinnollisilla määräyksillä riistettiin toimintaoikeus Järjestöltä ja monien vaikeuksien kautta väsymättä T. Komitea on taistellut uudelleen kokoontumisvapauden saamiseksi itsenäiselle Järjestölle jonkalaisena Järjestömme on ollut kuluneet viime vuodet.

Työkansan toverilainat ja Copper Cliffin osastoa koskevat kohdat siirrettiin erikseen keskusteltaviksi sekä Työkansan toverivelkoihin hyväksyttiin lisättäväksi $365.00 erä. Erikoisen ponnen laatimista varten jätettiin asia ponsivaliokunnalle.

Työjärjestyksessä määrätty illallisaika muutettiin kello viideksi, joten iltaistunto aletaan kello 6, loppuen klo 10 illalla.

Tov. Snikkar siirtyi johtamaan puhetta.

Järjestön yhtyminen Työläispuolueeseen ja suhteemme siihen.

Luettiin seuraavien osastojen alustukset: Port Arthurin ja ympäristön ja Keski-Ontarion alustoimikunnilta, Sault Ste Marien, Cobaltin, Sudburyn, Lake Cateaun, Salmon Armin, Sointulan, Bowien, Cateau Hillin, Mondin ja Coleman os., joiden kaikkien alustuksien yhteinen päämäärä oli päästä sanotun puolueen yhteyteen, toisistaan eroavia olivat vain siinä, että oli toisissa asetettu joitakin ehtoja joihin nähden kuitenkin sanottu puolue määrää eikä pyrkijät.

Alettiin iltaistunto kello kuusi.

Laajan ja monipuolisen keskustelun perusteella kaikki edustajat yksimielisesti kannattivat yhtymistä Työläispuolueeseen. Lähetettiin asia ponsivaliokunnalle, toivomuksella että jäsenvero ei kohoaisi kovin korkealle, sillä jokaisessa osastossa oli edustajat evästetty verokysymyksestä.

Puolueen sääntöluonnos pienen keskustelun jälkeen siirrettiin sääntövaliokunnalle erikoisien muutoksien tekemistä varten. Suositeltiin jäsenveroa 40c ja perhemerkit otettavaksi käytäntöön, joka jakautuisi puolueelle 15c, osastoille 5—10c ja loppu Järjestölle. Samoin olisi säännöissä määriteltävä Järjestön omaisuuden hallinta.

Puolueen e d u s t a jakokouksessa päätettiin kannattaa yksimielisesti väliaikaisen toimeenpanevan komitean tekemää puolueen ohjelmaluonnosta.

Nuorison kasvatus Työläispuolueen yhteydessä.

Luettiin Toronton S. S. osaston alustus, joka lyhyen keskustelun jälkeen jätettiin ponsivaliokunnalle, joka asian esittää puoluekokoukselle.

Vapauden liikkeenhoitaja tov. J. V. Kannasto luki seuraavan Vapauden liikkeen tilikertomuksen:

TILIPÄÄTÖS

Vapauden tileistä tammik. 1 päivästä jouluk. 31 päivään 1922.

Vastaavaa:		Vastattavaa:	
Rahaa	$ 224.88	Maksamatonta palkkaa	$ 100.00
Saatavia	3925.87	Velkoja eri henkil.	4237.52
Kirjat, rihkamat	937.88	Suomeen kirjoista	54.45
Jobityötavaraa	484.40	Tilaajille	2000.00
Kalusto	1363.58	Laina, maksamatta	100.00
Painokalusto	11539.66	Omaisuus tilikauden alussa ollut	11180.28
Vap. paperi	182.23	Tilik. voitto	1729.85
Käsikirjotus	100.00		
Punaiset, Valk.	380.00		
Yksi torvi	30.00		
Kirjail. kirjoja	130.60		
Maksettu palovak.	100.00		
Toim. kirjasto	3.00		
	19402.10		19402.10

Voitto- ja tappiotilejä:

Tappiota:		Voittoa:	
Yleinen kulunkitili	$ 580.75	Vieraat lehdet	$1958.66
Toimit. palkat	3285.00	Kirjat ja rihkama	2682.99
Konttorin palkat	3832.56	Jobityöt	1555.12
Asiamiespalkkiot	3499.20	Vapaus	5964.63
Toimituskulut	306.57	Ilmotukset	5380.34
Kalustopoisto	71.76	Lahjotukset	26.20
Painokalustopoisto	607.35	Rahavälitys	3819.46
Painon kulunkitili	1253.87	Julkaisut	237.90
Vuokra, voima, valo	712.23	Joulukortit	268.25
Tilintarkastus	200.00	Pilettien myynti	486.32
Posti ja expressi	1134.94	Kirjailtamat viime v.	887.40
Huonot saatavat	65.78	Soihtu	72.18
Vapauden paperi	1388.98	Punais. Valk. työ	261.85
Toimituksen lehdet	59.04	Musiikkivälineet	12.82
Latojain palkat	4567.41		
Palovakuutus	173.76		
Korot	24.30		
Verot	11.27		
Lämmitys	109.50		
Tilikauden voitto	1729.85		
	23614.12		23614.12

ERI VOITTO- JA TAPPIOTILEJÄ:

Vieraat lehdet

Ostot	4457.86	Myynnit	6416.52
Voitto	1958.66		
	6416.52		6416.52

Kirjat

Kirjat ostettu	4594.39	Myynti	6339.50
Voitto	2682.99	Inventario	937.88
	7277.38		7277.38

Jobityöt

Ostot	792.97	Myynnit	1863.69
Voitto	1555.12	Inventario	484.40
	2348.09		2348.09

Yleiset kulut

Menot	652.11	Saatu takasin	71.36
		Tappiota	580.75
	652.11		652.11

Vapaus

Ostot	3085.96	Myynnit	9050.59
Voitto	5964.63		
	9050.59		9050.59

Vapauden ilmotukset

Ostoja	125.78	Myynti	5506.12
Voittoja	5380.34		
	5506.12		5506.12

Toimituksen palkat

Maksettu	3185.00	Tappiota	3285.00
Maksamaton	100.00		
	3285.00		3285.00

Konttorin palkat

Maksettu	3832.56	Tappiota	3832.56

Asiamiespalkkiot

Maksettu	3499.20	Tappiota	3499.20

Toimitusavustukset

Maksettu	306.57	Tappiota	306.57

Kont. ja toim. kalusto

Osto ja vanha inv.	1435.34	Inventario	1363.58
		Tappiota	71.76
	1435.34		1435.34

Painokalusto

Ostot	12148.25	Myynti	1.24
		Inventario	11539.66
		5 pros. poisto tappiota	607.35
	12148.25		12148.25

Lahjotustili

Voittoa	26.20	Saatu lahjotuksia	26.20

Paino-expensit

Maksettu	1277.37	Saatu takaisin	23.50
		Tappiota	1253.87
	1277.37		1277.37

Vuokra, valo ja voima

Maksettu	712.23	Tappiota	712.23

Rahavälitys

Maksettu	54125.99	Saatu sisälle	57945.45
Voittoa	3819.46		
	57945.45		57945.45

Julkaisut

Ostettu	1151.16	Myyty	1389.06
Voittoa	237.90		
	1389.06		1389.06

Joulukortit

Ostettu	414.75	Myyty	683.00
Voittoa	268.25		
	683.00		683.00

Tilintarkastus

Maksettu	200.00	Tappiota	200.00

Posti ja expressi

Maksettu	1134.94	Tappiota	1134.94

Huonot saatavat

Menetetty	112.48	Saatu entistä takasin	46.70
		Suora menetys	65.78
	112.48		112.48

Pilettitili

Voittoa	486.32	Saatu	486.32

Painopaperia

Ostettu	1571.21	Inventario	182.23
		Tappiota	1388.98
	1571.21		1571.21

V. 1921 kirjailtamat

Maksettu kirjoissa	301.68	Saatu	1189.08
Voittoa	887.40		
	1189.08		1189.08

Toimituksen lehdet

Ostettu	59.04	Tappiota	59.04

Latojain palkat

Maksettu	4567.41	Tappiota	4567.41

Palovakuutus

Maksettu	237.76	Inventario maksettua	100.00
		Tappiota	173.76
	273.76		273.76

Korot

Maksettu	73.08	Saatu	48.78
		Tappiota	24.30
	73.08		73.08

Verot

Maksettu	11.27	Tappiota	11.27

Soihtu

Maksettu	764.14	Saatu	836.32
Voittoa	72.18		
	836.32		836.32

Lämmitys

Maksettu	109.50	Tappiota	109.50

Punaiset ja Valkoiset

Tavarasta maksettu	118.15	Inventario	380.00
Työ	261.85		
	380.00		380 00

Musiikkitili

Maksettu	82.18	Saatu	65.00
Voittoa	12.82	Inventario, yksi torvi	30.00
	95.00		95.00

KOEBALANSSI VAPAUDEN KIRJOISTA JOULUK. 31 P. 1921.

Rahaa pankissa ja käsillä	224.88	
Saatavia eri henkilöiltä	3925.87	
Velkoja eri henkilöille		4237.52
Vieraat lehdet	4457.86	6416.52
Kirjat ja rihkamat	4594.39	6339.50
Jobityöt	792.97	1863.69
Yleiset kulut	652.11	71.36
Vapaus	3085.96	9050.59
Vapauden ilmotukset	125.78	5506.12
Toimituksen palkat	3190.00	5.00
Konttorin palkat	3842.56	10.00
Asiamiespalkkiot	3515.21	16.01
Toimituspalkkiot	306.57	

Suomen kirjatili	425.12	479.57
Konttori ja toim. kalusto	1435.34	
Painokalusto	12148.25	1.24
Lahjotustili		26.20
Tilaajain rahasto		2000.00
Omaisuus tilikauden alussa		11180.28
Painokustannukset	1277.37	23.50
Vuokra, valo, voima	712.23	
Rahavälitys	54125.99	57945.45
Julkaisut	1151.16	1389.06
Joulukortit	414.75	683.00
Tilintarkastus	200.00	
Posti ja expressi	1134.94	
Huonot saatavat	112.48	46.70
Tikettitili	7.25	493.57
Sanomalehtipaperin tili	1571.21	
V. 1921 kirjailtamatili	301.68	1189.08
Toimituksen lehtien tili	59.04	
Latojain palkat	4567.41	
Palovakuutustili	273.76	
Korkotili	73.08	48.78
Toimituksen kirjat	3.00	
Lainatili	1900.00	2000.00
Veroja	11.27	
Käsikirjotustili	100.00	
Soihdun tili	764.14	836.32
Lämmitystili	109.50	
Punaset ja valkoset	118.15	
Musiikki-instrumenttien tili	82.18	65.00
V. 1922 kirjailtamien tili	146.00	15.40
	111939.46	111939.46

J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Tilintarkastajain lausunto

«Vapauden johtokunnalle.

Herrat:—

Me olemme tarkastaneet Vapauden kirjat ja tilit joulukuulta, 1921 ja pyydämme ilmottaa että ne ovat kunnossa.

Kunnioituksella

Teidän tilintarkastajat

A. R. HENMEN & CO.
Puolesta A. R. Henman.»

Joihin kohtiin tehtyihin kysymyksiin, antoi liikkeenhoitaja tyydyttävän vastauksen, jonka jälkeen se hyväksyttiin virallisten tilintarkastajien lausunnon perusteella.

Tov. Kannasto luki seuraavan laatimansa toimintakertomuksen Vapauden liikkeessä oloajaltaan:

VAPAUDEN LIIKKEENHOITAJAN TOIMINTAKERTOMUS.

(Esitetty Järjestön edustajakokoukselle.)

Liike omassa painossa

Nyt kuluneen tilikauden alussa oli meillä suuret toiveet liikkeemme ehdottomasti ensiluokkaiseen kuntoon saattamisesta tällä tilikaudella. Nyt kuitenkin täydymme myöntää että asiat eivät ole menneet niin hyvästi kuin odotimme. Liikkeemme ei ole vuoden ajalla tuottanut muuta kuin hiukan ylitse tuhannen seitsemän sataa dollaria voittoa. Tämä ei ole mikään loistosaavutus koko vuoden ajalta. Mutta kun toiseltapuolen otamme huomioon sen tilanteen, etenkin nykyisen yleisen työttömyyden, jonka alaisena liikkeemme on täytynyt toimia, niin käsitämme miksi ei voittoa ole enempää tullut. Muuten se voittomitä on saatu, on saatu etupäässä ensimäisellä vuosipuoliskolla, joka onkin luonnollista, jo senkin tähden että viimeisellä puolivuodella o l i v a t sisääntulot kuukausittain vain noin kolmannen osan siitä mitä ne olivat ensimäisellä vuosipuoliskolla ja ne eivät olleet edes kolmattakaan osaa siitä mitä ne olivat vastaavina kuukausina edellisenä vuotena. Yhtenä tekijänä siihen että olemme suhteellisesti näin pienillä tuloilla päässeet eteenpäin on ollut se että lehteämme on annettu ulos omasta kirjapainosta. On varmaa että jos olisimme näihin asti antaneet Vapautta ulos vieraassa painossa, vaikkapa vain kahdestikin viikossa, olisivat entiset säästöt huomattavasti huvenneet, ehkäpä kokonaan loppuneet ja nyt saataisiin ruveta elämään Järjestön varoilla, avunkeräyksillä ja lainoilla taikka kokonaan lopettaa liike. Me maksoimme vieraassa painossa, kahdesti viikossa ilmestyvän lehden painokustannuksia $240.00 viikossa, joka on $1040.00 kuukaudessa. Jos me silloin olisimme julkaisseet Vapautta kolmasti viikossa olisivat kustannukset olleet suhteellisesti laskien $1560.000 kuukaudessa ja tämä on lähipitäen sama mitä meillä on muutamina kuukausina ollut, rahavälitystä lukuunottamatta rahallisia sisääntuloja. Siis lehteämme painaminen vieraassa painossa olisi tullut niin kalliiksi että se olisi melkein vienyt kaiken sen rahan mitä oli sisääntuloja, joten muihin menoihin, kuten toimittajain ja konttorityöläisten palkkoihin, vuokraan, valoon, lämmitykseen y.m. ei olisi jäänyt juuri mitään. Ja samalla kertaa kun olemme omassa painossa painaneet lehtemme, moninverroin halvemmalla kuin vieraassa painossa, olemme siinä sivussa olleet tilaisuudessa tekemään monia muita, huomattavasti liikkeemme tuloja lisääviä töitä. Me olemme jo antaneet Soihdun ulos omasta painosta kaksi eri kertaa, olemme tehneet satojen dollarien arvosta kaikellaista jobityötä, olemme valmistaneet suuren määrän joulukortteja, valmistaneet kirjan Punaset ja Valkoset, joka vuodenvaihteessa oli lähipitäen valmis ja tätä kirjottaessa ovat Kolmannen Kansainvälisen teesit niinikään valmistuneet ja ladottuna on kirja Tiede ja Vallankumous sekä uutta kirjaa taas ladotaan ja kaikki tämä on tehty ilman tarvitsematta suurestikaan maksaa ylityöstä. Jos lehteämme olisi painettu vieraassa painossa ei minkäänlaisen sivutyön tekemisestä olisi voinut olla edes kysymystäkään ja kaiken muun lisäksi olisi omistakin töistä joita vuodenmittaan tarvitaan useiden satojen dollarien arvosta, täytynyt maksaa eri hinta, jotavastoin ne nyt ovat menneet siinä sivussa ja voi

sanoa että Vapauden omaan painoon muuttaminen oli yksi niitä tekoja joilla voidaan lehtemme viedä onnellisesti tämän huonon ajan ohitse.

Kuten on jo mainittu ei liikkeemme ole viimeisellä puolivuosikaudella tuottanut voittoa. Tämän ei vielä sellaisenaan tarvitse ketään lamauttaa. Kuitenkin kun joku liike on tullut sellaiseen kohtaan että liikevoittoa ei tule on aihetta olla varovainen. Tälläisen tilanteen pitäisi myöskin kiihottaa niitä jotka ovat liikkeemme takana tekemään jotakin edes senverran että liike yhtämittaisesti pysyisi edes hiukan voittoatuottavana silloinkin kun on huonokin aika, kuten esim. nykyään. Ensimäinen tehtävä, mikäli käytännöllinen toiminta ja alkuunpano ovat kysymyksessä, lankeaa tietystikin Vapauden johtokunnalle ja toimitsijoille, sekä Järjestömme toimeenpanevalle komitealle.

Mitä sitten ovat ne keinot joilla liikkeemme saadaan pidettyä varmalla ja tuottavalla pohjalla?

Vapauden tilaajamäärän kohotus.

Koko Vapauden liike on alullepantu ja sitä edelleen pidetään pystyssä ja kehitetään melkeinpä yksinomaan vain sentähden että sen avulla voidaan tehdä Canadan suomalaisen väestön keskuudessa valistus ja sosialistista kasvatustyötä. Näinollen on itsestään selvää että sitä tehokkaammin voidaan näitä asetettuja tehtäviä toimittaa mitä enemmän lehdellämme on tilaajia. Mutta asian tämän puolen selittely ei kuulu tähän. Kysymys on liikkeemme vakavaraisemmaksi tekemisestä ja juuri myöskin tällöin on ensimäiselle tilalle asetettava lehtemme tilaajamäärän kohottaminen. Levityskeinoista mainittakoon, että ensiksikin on t i e t y s t i voimakkailla vetoomuksilla käännyttävä aika-ajottain Canadan suomalaisen työväestön puoleen ja kehotettava sitä tilaamaan lehteämme. Tämän lisäksi kokeiltakoon arvokkailla palkinnoilla, jos tarpeelliseksi nähdään, kiihottaa lehtemme menekkiä. Mutta tämän kirjottajan mielestä olisi erittäin tärkeätä se että koko Canada jaettaisiin alueisiin ja jokainen alue, yhdessä Vapauden johtokunnan ja Canadan S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean kanssa kustantaisi aika ajottain sellaista tupa-akitaattoria, joka samalla kertaa olisi ehdottomasti ensiluokkainen sanomalehti asiamies. Tällä tavalla tulisivat kustannukset sekä Vapaudelle että myöskin alueille halvemmiksi ja samoilla kyytikustannuksilla voitaisiin toimittaa kahdellaista tehtävää. Yleiselle järjestömme puhujalle ei tämä toimi sovellu niinkään hyvästi kuin alueittain kiertäville tupa akitaattoreille. Yleiset puhujat täytyy valita ensiluokkaisia puhujia ja ensiluokkaiset puhujat ovat poikkeuksetta kelvottomia asiamiehiä joten jo tämän tähden ei tämä puoli onnistu ainakaan täysin tyydyttävästi. Tavalliset tupa-akitaattorit sensijaan voivat olla kohtalaisia puhujia ja samalla ensiluokkaisia asiamiehiä. Tietysti jonakin harvana poikkeuksena voitaisiin saada sellainen yleinenkin puhuja, joka samalla ottaisi tilauksia, mutta harvinaisempaa se lienee. Olkoot sentään yleisillä puhujillakin kuittikirjat taskussaan.

Kirjojen kustantaminen.

Kirjojen kustantaminen on yksi sellainen liikehaara, joka tuottaa rahallista tukea liikkeellemme, samalla kun se on suurena apuna meldän maailmankatsomuksemme muokkaamiselle suurien työläisjoukkojen keskuudessa. Mutta meidän on koetettava pysyä varmoina siinä että ainoastaan hyvää kirjallisuutta on kustannettava. Vapauden liikkeessä on tätä kirjottaessa jo valmistunut kaksi kirjaa ja kolmas valmistuu aivan pian. Mutta kun nyt valmistumassa oleva kirja, Tiede ja Vallankumous on saatu valmiiksi ei meillä ole enää yhtään isompaa käsikirjotusta jälellä. On ainoastaan yksi pienempi romaani, Jälleen näkeminen, joka on jälellä ja se ei kestä montakaan viikkoa työnalla. Tämän tähden lienee tarpeellista että lehtemme johtokunta sekä Järjestömme toimeenpaneva

komitea alkavat hankkimaan uusia käsikirjotuksia. Tämän kirjottajan mielestä on yllämainittujen Järjestöorgaanien huolellisesti käsiteltävä jokainen käsikirjotuksen rjous, mikä niille tehdään. Jos oltaisiin tilaisuudessa saamaan jonkunlaisten oppikirjain käsikirjotuksia niin olisi niiden ostaminen meille taloudellisesti edullista. Esimerkiksi lasten sunnuntaikoulu ja muita yksinkertaisia suomenkielisiä sosialistisia oppikirjoja olisi todennäköisesti edullista kustantaa, sitäkin suuremmalla syyllä kun niistä on aivan huutava puute. Terveysopilliset kirjat myöskin ovat tavaraa joka menee kaupaksi. Pääasia tietysti on pantava puhtaasti sosialistisen kirjallisuuden kustantamiselle. Kirjanpidon oppikirja taitaisi myöskin mennä kaupaksi.

Kirjojen kustantamisen tarve ei muuten ole otettava vain pelkästään siltä kannalta että siten saataisiin tuloja liikkeellemme. Nykyään on hyvän kirjallisuuden todellinen tarve huutavan suuri. Suomesta ei saa muuta kuin poikkeuksena hyviä kirjoja. Sosialistista kirjallisuutta siellä kustannetaan vain vähän ja porvarien sekä puoliporvarien kustannukset näkyvät suureksi osaksi olevan vain etupäässä sukupuoliaistien kiihotinta. Kustannettakoon siis täällä todella hyvää kirjallisuutta sitä enemmän.

Vieraitten lehtien painotyöt.

Täällä Canadassa on juuri nousemassa voimakkaampi sosialistinen työväenliike kun mitä se on ehkä milloinkaan ollut. Tämä liike tarvitsee oman äänenkannattajansa. Nyt jo julkaistaan esim. Torontossa pientä lehtistä, Workers Guard. Mikäli tämän kirjottaja tietää maksetaan tuon lehtisen paino ja latomistyöstä kovempi maksu kun mitä olisi kohtuullista. Vapaudelle ei tietystikään ole mahdollista kovin paljon halvemmalla tehdä tuollaista työtä kun millä sen porvarit tekevät. Mutta alemmaksi me voimme mennä kun mitä siitä nykyään maksetaan. Muutenkin näyttää tuon lehden ulosantamisessa vallitsevan huomattavaa kokemattomuutta. Tämän tähden ei liene järjetöntä, jos alkaisi hommata siten että tuon lehtisen painaminen muutettaisiin Vapauden painoon. Ainoa mikä allekirjottanutta on estänyt ennemmin ottamasta tätä asiaa esille, on ollut se että olen epäillyt että maksuja ei ehkä voitaisi järjestää tyydyttävästi. Mutta nyt, kuten sanottu, näyttää canadalainen työväenliike taas voimistuvan ja näinollen maksujen järjestäminenkin taitaisi olla enemmän mahdollista. Muuten jos esim. Workers Guard alettaisiin painamaan Vapauden kirjapainossa, toisi se mukanaan jonkunverran muutakin työtä meille.

Enemmi ilmotuksia Vapauteen.

Vapaudessa on nykyään, nelisivuisena julkaistuna, kaikkiaan 28 palstaa. Tästä palstamäärästä ei meillä ole keskiarvoisesti ollut seitsemääkään palstaa maksetuilla ilmotuksilla täytettynä. Lehtemme pieni tilaajamäärä kuitenkin edellyttää että ilmotuksia pitäisi olla ainakin kymmenen palstaa keskiarvoisesti numeroa kohti. Nykyäänkin kyllä moititaan siitä että Vapaudessa on liian paljon ilmotuksia. Mutta on niitäkin, jotka sanovat ilmotuksia olevan lehdessämme liian vähän ja tälläisen sanojat ovat järkevämpiä kun ne jotka paljosta ilmotusmäärästä puhuvat, niinkauan kun ei kerran ilman ilmotuksia saada menoja vastaavia tuloja. Muuten olipa ilmotuksia taikka ei aina on niitä joilla on sanomista että asiat eivät ole siten kun ne heidän mielestään pitäisi olla. Selvä tosiasia nyt kaikesta huolimatta on se että Vapaudessa pitää alkaa olemaan enemmän ilmotuksia kun mitä niitä on tähänasti ollut.

Sudburysta ja ympäristöltä on ilmotuksien saanti nykyään melkeinpä mahdottomuus. Sen vähän minkä niitä saa on mahdollisuus saada ainoastaan alennetulla hinnalla ja erikoisilla ponnistuksilla. Tämä muuten on luonnollista sillä koko kaupungin pikkuporvaristo on melkeinpä kurjassa asemassa, heitä tavalli-

sesti kannattavat työläiset kun ovat maksukyvyttömiä. Sault Ste Mariesta olemme saaneet jonkunverran, sikäläisten asiamiesten tarmokkailla ponnistuksilla, ilmotuksia. Mutta sielläkin alkaa näkymään lamaannusta, sillä siellä ei ole paremmin kuin muuallakaan ostokykyistä yleisöä. Ja porvarien ei kannata ilmottaa silloin kun kerran eivät saa rihkamiaan kaupaksi. Pohjois Ontarion eri paikkakunnilta olemme saaneet muutamia ilmotuksia, mutta ainoastaan vähemmässä määrässä, eikä noilta paikkakunnilta ole kai toivoa pitkiin aikoihin huomattavammin ilmotuksia saada, koskapa ei niitä nytkään ole saatu vaikka aika on siellä ollut parempi kuin muualla.

Port Arthur ja Fort William ovat paikkakuntia, joilta pitäisi ilmotuksia saada huomattavasti enemmän kun mitä sieltä on tähänasti saatu. Yhtenä syynä siihen että emme ole noilta paikkakunnilta enempää ilmotuksia saaneet on ollut se että meillä ei ole siellä ollut tarmokasta ilmotuksien ottajaa. Nykyään kai noillakin paikkakunnilla on suuri työttömyys, mutta on olemassa merkkejä, jotka osottavat siellä piakkoin ainakin jossainmäärin töitä alettavan. Tältä varalta on meidän varustauduttava. Mutta onnistumisen ensimäisenä ehtona on se että noiden paikkakuntain tovereista lähtee se luulo että Vapaudessa on nyt jo tarpeeksi paljon ilmotuksia, väite jonka sieltä olemme saaneet kun olemme heitä pyytäneet käymään edes joskus sikäläisten liikemiesten puheilla. Kummallakin noilla paikkakunnilla on suuri joukko suomalaisiakin liikemiehiä ja meikäläiset ovat ainakin tähänasti olleet niin voimattomia taikka sitten välinpitämättömiä että eivät ole saaneet edes noita suomalaisia Vapaudessa ilmottamaan. Jos eivät Port Arthurin ja Fort Williamin toverit tahdo kauemmin olla sikäläisten suomalaisten liikemiesten pilkkana, niin pakottavat nuo liikemiehet ilmottamaan Vapaudessa. — Muuten paikallinen suomalainen väestö voi myöskin tehdä paljon kysämällä aina kauppiaaltaan ilmottaako hän Vapaudessa.

Osastojen ilmoitukset.

Jokainen Vapauden lukija tietystikin on sitä mieltä, että ilmotuksia pitäisi olla mahdollisimman vähän. Mutta sekin joka vihaa porvarien rihkamien ilmottamista, sietää sentään jotenkuten osastojen ilmotuksia. Ja jos kaikki Canadan osastot pitäisivät tapanansa ilmottaa hiukankaan hommistaan Vapaudessa, niin meidän ei tarvitsisi porvarien rihkamailmotuksia ruikuttaa. Edustajakokouksemme edustajiston pitäisi tästäkin asiasta huomauttaa edustamilleen osastoille.

Omien ilmotuksien julkaisu.

Kun tosiasiat otetaan huomioon, niin tiedetään että Vapaudessa ei olé omia ilmotuksia julkaistu muuta kuin sen verran mikä on oikeastaan ollut välttämätöntä. Ja milloinkaan ei ole samoja ilmotuksia maannut pitempiaikaisesti lehdessä muuttumattomina, vaan on ne säännöllisesti ja yhtenään muutettu. Alkuaikoina, silloin kun Vapautta alettiin omassa painossa julkaisemaan, oli meillä omia ilmotuksia, joita sellaisenaan pidettiin lehdessä. Mutta silloin oli pakko näin tehdä, työväestömme kun ei kyennyt saamaan lehteä muuten valmiiksi. Oppipojat eivät silloin vielä kyenneet mihinkään ja kaksi miestä oli liian vähän saamaan lehteä ulos.

Lopuksi olkoon yleensä ilmotuksista sanottuna että niiden poistamisesta voidaan nostaa, jos järkeä käytetään, kysymys ainoastaan silloin jos voidaan osottaa joku muu keino, jolla voidaan täyttää se $5380.34 summa, mikä ilmotuksista esim. viime vuodella saatiin. Jos ei muuta tuloa voida keksiä, niin oltakoon niiden poistamisesta juttuamatta ja keksittäköön keinoja millä niitä saataislin entistään enemmän.

Tilapäistyöt.

Tilapäisillä töillä ei voida erikoisen suuresti lehtiliikettämme tukea. Mutta kaikesta huolimatta on nii-

tä koetettava hommata niin paljon kuin mahdollista. Jos ei noilla töillä saataisikaan erikoisia voittoja, niin voidaan niillä ainakin estää häviön syntymistä siten että niillä tasataan työtä, etenkin painossa ja latomossa, mutta myöskin osittain konttoorissa. On mahdotonta järjestää työvoimaa niin että se olisi juuri parhaiksi antaaksemme lehden ulos. Kolme henkilöä esim. Vapauden painossa ja latomossa on yhteensä liian vähän, mutta neljä henkilöä on liian paljon. Ja kun meillä nyt kerran on neljä henkilöä, niin täytyy olla jotakin sivutyötä, jolla tasataan työ niin että ei tarvitse laiskotella. Kirjojen kustannuksella voidaan tällaista tasausta tehdä, mutta aina ei ole mitä kustantaa ja siksi pitäisi sivutöitä olla.

Canadan suomalaisetkin teettävät vuosittain huomattavan määrän kaikenlaatuista jobityötä, kuten kirjekuoria, kirjeenpäitä, nimi- kutsuja muita kortteja. Meidän mielestämme eri paikkakuntien suomalaisen työväestön olisi tällaisten teettäjiä pakotettava teettämään työnsä Vapauden liikkeessä. Osastojen velvollisuus on selittää ja painostaa jäsenistölleen tämänkin asian tärkeyttä.

Julkaisut.

Kuluneen vuoden ajalla annettiin Vapauden liikkeestä ulos kaksi julkaisua, toinen keskikesällä ja toinen joulunaikana. Ensimäinen noista julkaisuista epäonnistui sentähden, että sitä valmistamassa ei ollut ammattiin perehtynyttä henkilöä. Toinen julkaisumme sensijaan tuli ulos siistinä. Mitä noiden julkaisujen sisältöön tulee, ei kuulu tässä selitettäväksi. Olkoon kuitenkin sanottuna että kummassakin niistä oli ainakin yhtähyvä sisältö kuin toisissakin puoluejulkaisuissa on viime aikoina ollut.

Julkaisujen kustantaminen olisi kai yksi niitä joita ei kukaan pane vastaan. Mutta sillä tilaajamäärällä mikä niillä nykyään on, ei niiden kustannuksesta ole juuri muuta kuin aatteellinen hyöty. Julkaisujen kustantaminen on kallista lystiä sentähden että niihin pitää panna kuvia jotka maksavat melkoisesti ja toiseksen sentähden että kuvitetun teoksen painaminen on yleensä hitaampaa kuin sellaisen teoksen, jossa ei kuvia ole. Mutta kun kerran julkaisujen ulosantaminen ei ole tuottanut tappiota, niin näyttää luonnolliselta että niitä on edelleenkin kustannettava. Julkaisujen menekki kuitenkin pitäisi välttämättä saada ainakin 3000 ja silloin niiden ulosantamisesta olisi aatteellisen hyödyn ohella myöskin aineellista hyötyä.

Paljon ei liene pyydetty jos pyytää järjestömme edustajakokouksen tekemään julkaisujen levittämisasiasta erikoisen vetoomuksen järjestömme jäsenistölle ja yleensä Canadan suomalaiselle työväestölle.

Laivapilettien myynti ja rahanvälitys.

Vapauden liike maksoi koko viime vuoden ajan vähintäin yhtä korkeaa ja sangen usein korkeampaa kurssia rahanvälityksestä Suomeen kuin toiset Canadassa liikettä harjottavat liikkeet ja välittäjät. Samalla kertaa oli Vapauden välitysmaksut mitättömän pienet niihin verraten mitä toiset liikkeet ovat ottaneet. Mutta kaikesta tästä huolimatta on rahaa varmasti lähetetty muitakin teitä. Canadan suomalaisilla näyttää yhä olevan jonkunlaista ennakkoluuloa Vapauden liikettä kohtaan ja siitä eivät ole vapaita edes meidän osastojemme jäsenetkään. Yleisenä epäluulona suurella osalla on yhä edelleen se, että ei suinkaan ne rahat ollenkaan mene perille, tai että niitä ainakin viivytetään ja tehdään niillä liikettä. Työkansan surullista kohtaloa tuntuvat jotkut muistelevan ja sentähden ei lähettävän rahojansa Vapauden välityksellä, vaikka mikäli allekirjottanut tietää, ei Työkansankaan välityksellä lähetetyistä rahoista ole senttiäkään joutunut hukkaan.

Vapaus ei tietystikään ole maksanut kovin paljoa korkeampaa kurssia kun toisetkaan liikkeet. Mut-

ta eihän sellaiseen ollut mitään velvotustakaan. Me olemme rahavälityksellä tienanneet melko tavalla, joskaan ei läheskään sitä minkä tilipäätös osottaa, sillä tuota summaa vastaan on asetettava palkkoja vähintäin $1000.00, siksi paljon aikaa se vie, ilmottamiseen ainakin $500.00 vuodessa, kuitteihin, kaikellaisiin planketteihin, postimerkkeihin y.m. noin $500.00 ja sitten vielä joku määrä tältäkin osalta on laskettava vuokraan, valoon, lämpöön y.m., joten lopulliseksi voitoksi voisi sanoa noin $1500.00, joka välitetylle summalle tekee noin 2½ prosenttia. Hiukan enemmän kuin puolet tuosta summasta on saatu kurssiverona ja loppu suoranaisina lähetyskustannuksina. Viime vuoden viimeisinä kuukausina ei rahavälityksellä ole juuri mitään tienattu, eikä sillä enään voida paljon tienata, sillä kilpailu tällä alalla on kehittynyt siksi paljon ja välittäjiä on sellainen liuta, että voitot hupenevat olemattomiin. Mutta jos kerran tuossa liikkeessä on edes vähänkään voittoa, niin on Vapauden sitä edullinen tehdä ja kun kerran tuo voitto ei mene kenenkään yksilön vaan yhteiseen rahastoon, niin näyttää luonnolliselta, että ainakin jokainen järjestynyt ja vieläpä järjestymätönkin työläinen sitä kannattaa. Niiden, jotka ovat Vapauden kautta rahojansa välittäneet ja tietävät saaneensa rehellisen ja huolellisen lähetyksen, pitäisi tehdä sen velvollisuuden meidän yhteisen liikkeemme palvelemiseksi, että naapurillensakin meidän rahavälitysliikkeestämme mainitsisivat.

Yhdysvaltain puolella on pidetty jonkunlaista porua siitä, että puoluelehtiliikkeiden ei saisi välittää rahaa Suomeen sentähden että siten avustetaan Suomen verisiä porvareita ja pumpataan uutta elinnestettä tuon kurjan maan hallituselimistöön. Jos tuolla menettelyllä voisimme jotakin saada aikaan, niin voisi sitä kokeilla. Mutta kun on aivan varmaa, että täällä olevat kansalaiset kuitenkin lähettävät omaisilleen ja tuttavilleen rahoja Suomeen, niin mitä hyötyä olisi siitä että me kieltäytyisimme noita rahoja välittämästä. Tulos olisi se, että rahaa menisi Suomeen aivan yhtä paljon kun silloinkin jos mekin olemme yhtenä välittäjänä, vain sillä erotuksella että tuohon hommaan sisältyvä mahdollinen voitto annettaisiin yksityisille porvarivälittäjille. Vapauden konttorissa on muuten visusti oltu puustaamatta Suomen pankkeihin rahanvälitystä. Olemmepa olleet niin vastahakoisia tälle kysymykselle, että emme ole edes yrittäneetkään yhdeltäkään Suomen pankilta ilmotusta Vapauteen, vaikka sillä olisimme tienanneet ja myöskin tiedämme että olisimme noita ilmotuksia saaneet jos olisimme halunneet.

Rahavälityksen ohella on meillä toinen hiukan samansuuntainen liikehaara, joka myöskin on jo ehtinyt jonkunverran tuottamaankin, vaikkakin se on vasta verrattain uusi. Tämä on laivapilettien myynti. Tilipäätöksemme osottaa, että olemme tuolla hommalla jo ehtineet viime vuoden ajalla tienaamaan lähelle viisisataa dollaria, joka kylläkin on vain yleinen tulos ja joka hyvästi vähenisi jos siitä otettaisiin pois palkkojen ja ilmotuksien y. m. osille niille kuuluvat kulungit. Meidän pilettiliikettämme vaikeuttaa melkoisessa määrässä se, että nykyinen Suomen virkaintoinen ja kaikkea pelkäävä hallitus on tehnyt m.m. sellaisen määräyksen että kaikilla täältä Suomeen menevillä täytyy olla Suomen konsuliviraston antama passi. Tämän menettelyn tähden joutuvat Suomeen matkustajat poikkeuksetta kääntymään konsulivirastojen puoleen ja kun nuo virastot myöskin myyvät laivapiletejä, on se heille sangen edullista passinannon yhteydessä. Meidän pilettiliikkeemme kovin lyhyessä historiassa on sellaisiakin tapauksia, että kun olemme ensin hommanneet jollekin Suomeen matkustajalle kaikki matkaa koskevat tiedot ja ohjeet, on hän sen jälkeen sitten kääntynyt konsuliviraston puoleen passiasiassaan ja myöskin ostanut konsulilta pilettinsä. Tällainen menettely kylläkin osottaa mi-

ten lyhyellä me oikeastaan vasta olemme luokkataistelu ja yleensä kaikissa luokkamoraalikysymyksissä. Mutta tosiasia kun nyt kuitenkin on tällainen, niin lienee ainoa mahdollisuus se että ruvetaan tuollaista asiaintilaa jollakin tavalla korjaamaan.

Järjestömme edustajakokouksen velvollisuus on antaa jonkunlainen lausunto ja samalla vetoomus järjestön jäsenistölle tästä asiasta. Samalla selitettäköön liikkeemme varmuus niin ettei kenenkään tarvitse pelätä rahojensa menettämistä.

Vapauden pilettiliike muuten on ollut liikkeenhoitajan persoonallisessa nimessä, mikäli liikkeenteko laivakomppaniain kanssa on kysymyksessä. Tähän oltiin pakotettuja sentähden että Canadian Pacific Laivakomppania kieltäytyi antamasta agenttioikeuksia Vapaudelle. Kaikki tuon liikkeen tuottama voitto on kuitenkin mennyt Vapaudelle. Pahinta on se, että sitä varten on täynyt pitää erikoinen kirjanpito. Minkäänlaista yhteistä kirjanpitoa Vapauden liikkeen kanssa ei voida pitää sentähden kun laivakomppaniain liikkuvat tilintarkastajat käyvät tekemässä tarkastuksen melko usein. Pilettiliikettä varten on allekirjottaneella $1000.00 takaus, jonka kustannukset V. 1921 maksoi Vapauden liike ja tälle vuodelle on ne maksanut Canadian Pacific laivakomppania.

Laivapiletteja olemme tilaisuudessa toistaiseksi myymään seuraaville linjoille:

American, Leyland, Atlantic Transport, Red Star, White Star, White Star Dominion ja Canadian Pacific. Ainoa isompi Atlannilla liikettä tekevä linja jolle emme voi piilettejä myydä on Cunard linja, eikä siltä ole agenttuurioikeuksia edes pyydettykään.

Myyntipalkkio pileteistä on, laivapileteiltä 5 prosenttia ja rautatiepileteistä 10 prosenttia, jossa kuitenkin on korkeimpana määränä $2.00.

Rahavälityksiä on vimeaikoina välitetty jonkun verran New yorkilaisten ja jonkunverran canadalaisten pankkien välityksellä. Mitään vakituista rahavälitystietä ei meillä ole enää vuoteen ollut, vaan on Suomen rahaa ostettu sieltä mistä sitä on edullisemmin saatu. Tämä on välttämätöntä jos mielitään kestää kilpailussa suurempien rahanvälittäjien kanssa.

Kirjailtamien pito.

Kirjailtamia ei ole pantu toimeen sentähden että niillä olisi etupäässä haluttu vain tehdä rahaa, vaan niitä on pantu sentähden että saataisiin myytyä kirjoja. Muutamia alustuksia on esitetty järjestömme edustajokoukselle, joissa alustuksissa tahdotaan että kirjailtamien pito on kertakaikkiaan lopetettava. Perusteluna tälle esitykselle tuodaan se että Vapauden liike täten yrittää levittää huonoa kirjallisuutta. Koko tämä ajatus on sekä pohjaltaan että perusteiltaan väärä. Kysymys ei pitäisi olla kirjailtamien lopettamisesta, vaan kysymys pitäisi olla huonojen kirjojen myynnin lopettamisesta, ja jos ei tätä kyetä tekemään ilman lopettamatta kirjailtamien pitoa, niin silloin me emme todellakaan paljon kykene. Tosiasia kylläkin on se, että olemme koettaneet kirjailtamilla myydä vanhan kirjavaraston ulos. Mutta onko tämä sitten huonompi menetelmä kuin olisi ollut se, että olisimme nuo kirjat jättäneet seisomaan hyllyillemme. Nyt kun ne on myyty voidaan niiden hinnalla hankkia uusia, parempia kirjoja, jotavastoin jos ei niitä oltaisi jollakin tavalla saatu myytyä ei olisi voitu uusiakaan kirjoja hankkia ja koko kirjabusines olisi mennyt plöröksi.

Siinä että noita kirjoja on ollenkaan alkujaankaan hankittu Vapauden kirjakauppaan on erehdys, josta olisi pitänyt puhua, eikä kirjailtamien pidosta. Noiden kirjojen hankkimista muuten lienee aikoinaan kiihottanut se, että niitä silloin saatiin, rahan kurssieron tähden, hyvin halvalla Suomesta. Muuten koko sillä ajalla minkä allekirjoittanut on ollut liikkeenhoitajana Vapaudessa ei ole tehty muuta kun yksi kirjatilaus Suomesta ja sekin

lähes kaksi vuotta sitten ja siinä tilauksessa tuli vain melkein kokonaan teknillisiä sekä oppikirjoja, kuten kielioppeja, laskuoppeja jne. Tätä älköön käsitettäkö minään kerskailuna siitä, että nyt on niin kovin hyvästi osattu ostaa kirjoja, sillä sitä se ei ole. Sitäpaitsi porvareillakin on sellaisia kirjoja joita täytyy tilata, kuten esim. yllämainitut. Niitä olisi kyllä jo pitänyt tilata, mutta tulliolojen tähden ei ole voitu. Suomen New Yorkissa olevasta kirjavarastosta ei Vapauteen ole koskaan sen nykyisellä oloajalla tilattu yhtään kirjaa, eikä porvarillisia kirjoja ole muualtakaan tilattu. Koko se varasto, minkä olemme kirjailtamissa myyneet, on tilattu Vapauden olon ensimäisillä kuukausilla ja sen lisäksi oli varastossa vanhaa tieteellistä ja sosialistista kirjallisuutta joka jäi Vapaudelle perintönä Työmiehen, Toverin ja Raivaajan aikoinaan pitämästä kirjakaupasta täällä. Nyt on tuo varasto jokseenkin loppuun myyty, mutta ei vieläkään kokonaan. Kaikki pienimmät teokset siitä kuitenkin ovat jo lopussa ja ainoastaan kalliimmat ja siis hiukan arvokkaammat jälellä. Näinollen seuraavissa kirjailtamissa ei enää voida noita porvarien tekeleitä myydä, joten niistä siis on päästy.

Mutta puhuaksemme itse noista kirjailtamista, näyttää siltä että ne ovat keino kirjallisuuden levittämiseksi. On vain valittava niihin sellaisia kirjoja, jotka ovat todella arvokkaita. Ensi kirjailtamiin jo voidaan asettaa joitakin omiakin kustannuksia melkoiset määrät ja iltamien toimeenpanijat voivat niistä valita sen kirjan mikä heitä parhaiten miellyttää. Kaikessa tapauksessa kirjailtamien pidosta ei saa luopua, vaan on ne kehitettävä mahdollisimman hyvästi tarkotustaan vastaaviksi. Ne ovat hyvä keino kirjallisuuden levittämiseksi samalla kun siten saadaan varoja Vapauden liikkeelle ilman kerjäämättä osastoja suoranaisiin avustusiltamien pitämisiin.

Vieraitten lehtien levitys.

Vieraitten lehtien levitys on yksi sellainen, josta voisi olla melkoista tukea Vapauden liikkeelle, jos niitä vain voitaisiin levittää järjellisillä ehdoilla. Liikkeemme kirjat kylläkin näyttävät vieraitten lehtien levityksen tuottaneen voittoa $1958.-66. Tämä ei kuitenkaan ole puhdas voitto, vaan Työmiehelle, Toverille, Eteenpäille y.m. maksamamme ja tilaajilta saamamme summan välinen ero. Tästä summasta on meidän maksettava asiamiespalkkiot, liikkeessä käytetyn työn, postimaksut y.m. kustannukset. Jos teemme hiukankaan tarkan laskelman vieraitten lehtien levityksestä, huomaamme että niillä tienaaminen on melkoisen pientä. Numeroilla selitettynä on juttu seuraava:

Vieraita lehtiä myyty	$6416.52	
Vieraita lehtiä ostettu	4457.86	
Myynnin ja oston ero		$1958.66
Asiamiespalkkiot, postiraha pidätykset huomioon ottaen	$1000.00	
Palkkoihin, sillä vieraita lehtiä on levitetty noin kaksi kolmasosaa siitä mitä Vapautta on levitetty	500.00	
Postikuluihin	100.00	
Vuokra, lämpö, valo y.m.	100.00	
Mahdolliset huonot saatavat	50.00	
Yhteensä kustannuksia		$1750.00
Puhtaaksi voitoksi Vapaudelle		208.66

Ylläesitetty taulukko on niin pitkälle kuin muut kustannukset, paitsi asiamiespalkkiot ovat kysymyksessä tehty arvioimalla. Senttien ja muutamien dollareittenkaan päälle prikulleen oikeata arviota on mahdoton tehdä, eikä tätä asiaa saa selväksi kirjanpidollakaan sentähden että esim. konttorissa joudutaan samalla minuutilla kun tehdään muuta työtä, tekemään työtä myöskin vieraitten lehtien kanssa. Eroa siis jos ylläolevassa arviossa on, on sitä etupäässä palkoissa. Mutta kovin paljoa ei sitä ole. Tuosta arviosta muuten näkyy, että Vapaudelle ei lopullisesti ole koko tuosta liikkeestä jäänyt puhtaaksi voitoksi muuta kuin $208.66, joka ei ole muuta kun hiukan yli kolme prosenttia noiden lehtien myyntisummasta, noin neljä ja puoli prosenttia ostosummasta.

Kuten jo on mainittu oli Vapauden vieraitten lehtien myynti viime vuotena $6416.52. Tuosta summasta me saimme asiamiespalkkiona, kulujemme peittämistä varten $1958.66, joka on jokseenkin tarkoin 30½ prosenttia tehdyn liikkeen myynnistä. Niiden lehtien taholta, joita me myymme on jollakin tavalla pantu alulle sellainen luulo, että Vapaus saa noiden lehtien välittämisestä 40 prosenttia palkkioksi työstä, antamistaan asiamiespalkkioista y.m. kuluista, ja todellisuudessa on palkkio ollut vain 30½ prosenttia. Tämäkin muuten on melkein liikaa, sillä Suomen lehtien levitys on myöskin samalla tilillä ja niistä olemme saaneet enemmän kun 40 pros. Mutta kun niiden levitys on pientä, ei se kovin suuresti tätä asiaa muuta.

Vapaudelta katkaistaan asiamiespalkkiota kahdella eri tavalla. Ensimäinen ja säännöllisesti käytännössä oleva tapa on pidättää tilauksista vissi summa, josta ei anneta ollenkaan asiamiespalkkiota. Tämä pidätys tehdään postirahan nimellä, ja menetämme me sillä noin 6 prosenttia. Sitten ovat n. k. primium-tilaukset, joita on käytännössä aika-ajottain ja silloin meiltä katkaistaan 6 prosentin lisäksi 10 prosenttia. Primium-tilauksina pitävät nuo lehdet sitä kun ne antavat tilaajille jonkunlaisen lahjan, kuten esim. Leninin kuvan tai muuta sellaista. Ja aina silloin kun noitten lehtien taholta tehdään voimakkaammin levitystyötä, on niillä myöskin premium-tilaukset. Tällöin ei Vapaudelle jää muuta kun noin 24 prosenttia. Jos asiamiehille tällöin annettaisiin 20 prosenttia ei Vapaudelle jäisi vaivojensa ja töittensä ja kaikkien kuljensa palkkioksi muuta kun noin 4 prosenttia. Mutta kaikesta tästä huolimatta tehtiin Yhdysvaltain lehtien taholta taas joku kuukausi sitten yritys suoraan alentaa Vapaudelle asiamiespalkkiota 10 prosentilla ja siitä huolimatta pitää kaikki edellämainitut poistot voimassa. Lopullisesti se ajettiin läpi Yhdysvaltain S. S. Järjestön edustajakokouksessa, jota tekoa ei ollut vielä tätä kirjottaessa tiedossa.

Tämän kirjottajan mielestä pitäisi vielä kerran koettaa saada järjelliset levitysehdot vieraille lehdille. Nykyiset ehdot ovat ensiksikin Vapaudelle äärettömän epäedulliset ja toisekseen ne ovat niin sotkuiset ja sotkuja synnyttävät, että jo senkin tähden niistä pitäisi luopua.

Kuitenkin niin kauan kun vieraitten lehtien levittämisessä on hiukankaan tuloa tehdylle työlle ja vaivannäölle, levitettäköön niitä. Tähän asti niitä on levitetty mikäli on työvoimaa niiden levittämiseen riittänyt. Samaa tehtäköön eteenkinpäin.

Vapauden tilaushinta.

Jos olisi minkäänlaisia takeita siitä, että tilaushintaa alentamalla saataisiin tilaajamäärä kohotettua vaikkapa edes viidellä sadalla uudella tilaajalla, niin ehdottaisi allekirjoittanut tilaushintojen alentamista. Mutta huomioon ottaen Canadan suomalaisten lukumäärän nykyään ja samalla kertaa sen että äärettömän huono aika estää monia tilaamasta lehteämme, näyttää hyvin paljon sellaiselta että vaikkapa

tilaushintaa laskettaisiinkin, ei tilaajamäärä sillä kohoaisi. Ne jotka lehteämme tilaavat, tilaavat sen olipa tilaushinta viisikymmentä senttiä isompi taikka pienempi ja ne jotka eivät kykene tai halua tilata jättävät tilauksensa tekemättä sittenkin vaikka tilaushintaa lasketaan.

Muita sivuliikkeitä.

Niiden lisäksi mitä edellä on lueteltu, oli meillä jo viime vuoden ajalla joukko muita pienempiä liikehaaroja, joista jokainen tuotti, mikä enemmän mikä vähemmän, voittoa. Tuollaisia sivuliikkeitä oli kirjotuskoneiden välitys, musiikkivälineitten välitys, joulukorttien levitys y.m. Näitä kaikkia liikkeitä täytyy edelleen kehittää ja keksiä uusia, mikäli ne eivät ole vastakkaisia meidän liikkeellemme yleensä. Alulla meillä on gramofoonien levitys sekä myöskin niiden levyjen levitys. Huonon ajan ja puuttuvan pääoman tähden on tuota hommaa kuitenkin siirretty. Tarjolla meille on ollut Columbian ja Victrolan myyntioikeudet.

Tullivaikeudet.

Ylläolevassa ei ole ollenkaan kosketeltu kirjallisuuden levittämiseen. Tämä on johtunut siitä, että tuon alan on tullimaksujen korkeus sekä sensoriolot tehneet kovin hankalaksi. Suomesta ei ole puoleentoista vuoteen tilattu meille suoraan kirjoja muuta kuin yksi pieni lähetys Konrad Lehtimäen kirjaa «Hävittäjä». Sen mitä olemme Suomen kirjoja sekä julkaisuja levittäneet, on ne tilattu Työmiehen kautta. Syy miksi näin on tehty on seuraava:

Ottakaamme pohjaksi $100.00 Canadan rahaa ja katsokaamme mihin sen kanssa joudumme jos sillä esim. nyt tilaamme kirjoja suoraan Suomesta. Me teemme tilauksen kirjoille Suomeen. Tilauksen nettoarvo 4600:— Suomen markkaa, joka nykyään saadaan Canadan sadasta dollarista. Kirjojen lähettäjän on Suomessa tehtävä vannottu selostus siitä, että lasku on tehty oikein. Nyt lähetetään kirjat meille ja sen mukana lasku Smk. 4600:—. Tämä lasku on vietävä tullikonttoriin, ennenkuin sieltä saadaan kirjat ulos. Siellä myöskin käännetään lasku takasin Canadan dollareiksi, mutta ei sillä kurssilla millä se käännettiin dollareista markoiksi Suomeen lähetettäessä, vaan sillä kurssilla mikä oli voimassa ennen sotaa. Tämä kurssi on Canadassa ollut siten että 19.3 senttiä on tehnyt yhden Suomen markan. Kun siis tuo lasku tällä kurssilla käännetään takaisin Canadan rahaksi, tulee siitä $88.80. Mutta nyt vasta seuraa pahin se on 25 prosentin tulli ja vielä sen lisäksi 4 prosentin myyntivero, ei sille sadalle dollarille minkä alkuperäisesti lähetimme Suomeen, vaan sille $887.80, joksi se matkalla muutettiin ja 25 prosentin tulli ja 4 prosentin myyntivero tuolle summalle tekee yhteensä $230.82. Ja silloin kun kurssi on ollut korkeampi, toisin sanoen silloin kun Suomen raha on ollut halvempaa kuin nykyisin, on suhde ollut vieläkin pahempi. Tämä tässä mainittu on kylläkin kaikista pahimman jälkeen tehty selitys. Sidotuilla kirjoilla ei ole muuta kun 10 prosentin tulli ja siis niistä ei menisi tässä tapauksessa muuta kun $92.33 tullia, mutta sekin on korkea sadan dollarin kirjoille. Nyt kylläkin on tätä sääntöä erään suuren kauppiaitten lähetystön Ottavassa käynnin johdosta hiukan muutettu, mutta ei paljoakaan meidän eduksi.

Ylläoleva t u l l i järjestelmä on tehnyt mahdottomaksi tilata suoraan Suomesta kirjoja. Meille tuli yksi lähetys tuon järjestelmän mukaan ja niillä kirjoilla on meillä järjetön hinta. Juuri tullivaikeuksien tähden olemme tilanneet kaikki kirjat Työmiehen välityksellä, sillä siten olemme ne saaneet jotakuinkin järjellisemmällä tavalla. Työmies on ne pakannut uudestaan sekä tehnyt meille niistä laskun Yhdysvaltain rahassa. New Yorkissa olevasta Suomen porvarillisten kustajain varastosta emme ole tilanneet yhtään kirjaa, sillä emme ole halunneet heitä kannattaa. Kuten

tästä näkyy, on kirjojen levitys ollut melkeinpä mahdotonta ja se on vielä hirveitten kustannuksien lisäksi äärettömän sotkuinen ja paljon työtä ja vaivaa kysyvä homma. Siihen asti kun tullivaikeudet ovat samallaiset täydymme luultavasti levittää ainoastaan kaikista parhainta sosialistista kirjallisuutta, sillä porvarien moskan levittämisestä ei viitsi vielä lisäksi maksaa tullia — porvareille.

Sensuurivaikeudet.

Se joka uskoo että Canadassa ei ole sensoria, erehtyy sangen pahasti. Vapauden kirjakauppaan ulkomailta tilaamamme jokainen kirja on sensuuritarkastuksen alainen. Näyttää siltä että hallituksen palveluksessa olevista pikkuvirkamiehistä jokainen on samalla tavalla taikka toisella sensuurivirkailija. Tästä johtuukin että henkilöt, jotka tilaavat ja levittävät kirjallisuutta, ovat jatkuvasti alttiina mille tahansa rettelölle. Koko toiminta näyttää olevan yhtämittaista riskeerausta, josta palkinnoksi saa haukkumiset niiltä joille kirjoja välittää. Me olemme kylläkin jokaista haluamaamme kirjaa hankkineet ja tuoneet ne sensurin lävitse aivan laillisella tavalla, mutta yhtämittaisessa vaarassa niiden pidätykselle ja muille rettelöille. Hallituksen muutoksella ei näytä olevan minkäänlaista vaikutusta sensurioloihin. Meidän kirjojen myyntiä nuo olot vaikeuttavat ja ovat yhtenä syynä siihen että koko kirjojen myynti on ollut vajanaista. Hyviäkin kirjoja olemme koettaneet tilata vain pienissä erissä. Mutta tästä sitten johtuukin että varasto on yhtenään kaikki ja aina vajavainen. Pahin pidätys on ollut se kun 2000 kappaleen lähetys Työmiehen joulua pidätettiin noin vuosi sitten. Useita pienempiä lähetyksiä on ennemmin sekä myöhemmin pidätetty ja tarkastettu, mutta jokaisen olemme saaneet lopulta ulos.

Kirjojen myynnillä olemme kaikesta huolimatta tehneet melkoisesti voittoa viime vuodella. Tämä johtuu siitä että niitä on aikoinaan ostettu sangen halvalla, silloin kun ei vielä ollut tullin asettamia vaikeuksia. Nyt alkaa varastosta olemaan kaikki halvalla ostetut kirjat myytynä, joiden paikkaa nyt jo osittain ottavat omat kustannukset. Parhainta kai lienee tästä eteenpäin ostaa ainoastaan kaikista parhainta sosialistista kirjallisuutta ja eniten tarvittavia oppikirjoja.

Vapauden työläiset. — Heidän työnsä ja palkkansa.
Paino ja latomo

Vapauden liikkeen paino ja latomo työläisistä ei oikeastaan voida kovinpitkälle monikossa puhua, sillä niin pieni on niissä henkilökunta yhteensäkin. Koko sillä ajalla kun lehteämme on annettu ulos omasta painosta on latomossa ja painossa ollut yhteensä ainoastaan kaksi ammattitaitoista henkilöä työssä ja heillä on ollut apunaan kaksi oppipoikaa. Vertailut tässä asiassa ovat vaikeita sentähden että jokaisessa liikkeessä tehdään lehtityön ohella muuta työtä, kuten kirjoja, julkaitenkin on varmaa että esim. meidän yhdysvaltalaisilla päivälehdillämme on yhteensä painossa ja latomossa puoliväliin toistakymmentä henkilöä työssä ja ne kaikki ovat täysin ammattitaitoisia. Tämän lisäksi on heillä erikoinen talonmies, joka pitää kaikenlaatuisesta puhdistuksesta ja lämmityksestä huolen. Meillä sensijaan täytyy noiden kahden ammattimiehen ja kahden oppipojan riittää kaikkeen. Heidän on tehtävä Vapaus kolmekertaa viikossa. Heidän on postitettava Vapaus. Heidän on tehtävä niin paljon kun suinkin aikaa riittää kaikellaista muuta työtä, kuten kirjoja, julkaisuja, joulunedellä joulukortteja kaikenlaista jobityötä muille sekä itselle. Heidän on pidettävä huoli puhdistamisesta ja lämmityksestä. Ja kaikki tämä pitää lähteä heistä ilman yliajatta, paitse joulukiireiden aikana tehtiin jonkunverran ylityötä. Voidaan sanoa että päivälehtiämme levitetään kymmenien tuhansien painoksia ja siksi niissä tarvitaan jo senkin tähden enemmän työvoimaa. Mutta sangen vähän lisää

työtä se josko jollakin lehdellä on isompi taikka pienempi tilaajamäärä. Niillä joilla on isompi tilaajamäärä on myöskin isommat ja joutusammat koneet. Esim. Työmiestä Superiorissa voidaan painaa noin 10,000 painoksena paljoa lyhemmässä ajassa kun missä Vapaus painetaan 3000 painoksena. Latomiseen taas menee sivua kohti yhtäpaljon aikaa olkoonpa tilaajamäärä isompi taikka pienempi.

Toiseltapuolen tuodaan tietystikin esille se että päivälehdissä tehdään paljon muita sivutöitä, kuten kirjainkustannusta j. n. e. Tämä tietystikin on totta. Mutta Vapaudessa tehdään myöskin sivutöitä. Meillä on ollut kuukausia joina on pieniä jobitöitä valmistettu satojen dollarien arvosta. Tämän lisäksi on tehty jo kaksi kertaa Soihtu, on julaistu kirja Punaset ja Valkoset, samoin Kolmannen kansainvälisen teesit. On tehty kaikellaisia sääntöjä ja tätä kirjottaessa on Tiede ja Vallankumous niminen kirja valmiiksi ladottuna ja taitettuna ja aletaan hyvin pian painamaan. Vapauden työkyky ei ole missään tapauksessa huonompi monia muita liikkeitä. Päinvastoin, se on yläpuolella keskitason vaikkapa kaikki canadalaiset liikkeet otetaan huomioon. — Kaikella tällä ei ole tarkotus kerskailla. Selväähän on että jokaisessa liikkeessä täydytään tehdä työtä. Tällä vain tahdotaan sanoa, että meidän painossamme ja meidän latomossamme ei laiskotella, jota sitäkin on taidettu joissakin piireissä väittää.

Costfinding system.

Vapauden painossa ja latomossa on käytännössä nk. Costfinding System. Tätä tietystikin käsitetään jonkunlaisena Taylor systeeminä, jota se nyt ei kuitenkaan ainakaan pahimmassa merkityksessä ole. Pääasiallisesti on tämän järjestelmän tarkotuksena saada selville miten paljon työtä on käytetty minkäkin kappaleen valmistamiseen. Meillä oli tarkotuksena päästä eteenpäin ilman ottamatta tätä järjestelmää käytäntöön. Mutta kun työlle ei voi muuten laskea oikeaa hintaa niin tilasimme $18.00 maksavan kellon painoon ja on se ollut siitä asti käytännössä. Tuo kello on sellainen että se merkkaa minuutilleen ajan paperille silloin kun alkaa työhön ja taas kun sen lopettaa ja edelleen kun alkaa uutta työtä. Täten saa selville ensiksikin kuinka monta tuntia henkilö on tehnyt työtä päivässä ja samalla miten paljon hän on pannut aikaa jonkun vissin työn suorittamiseen ja siten voi laskea työlle oikean hinnan. Parhain puoli tässä järjestelmässä on se että se ei niinkään kovasti aja miehiä työskentelemään, joskaan ei se anna laiskanakaan olla, mutta se järjestää työt ja siten auttaa niiden joutumista.

Konttorihoito. — Kirjanpito.

Koko Vapauden liikkeen olemassaoloajalla ei meillä ole ollut ammattitaitoista kirjanpitäjää. Viimeiset kaksi vuotta on kirjanpitoa hoitanut vain tavallisen kansakoulu sivistyksen saanut tyttö. Nykyään kirjanpitoa hoitava tyttö on melkotavalla toimeensa perehtynyt, joskaan ei ilman ohjeitta vielä tule toimeen, joka muuten on luonnollista, kun ei ole kirjanpitoa milloinkaan nähnyt paitsi sen mikä nyt on Vapauden liikkeesssä käytännössä. Kaikesta huolimatta on tuo tyttö tunnustusta ansaitsevasti täyttänyt tehtävänsä, vaikka hänen palkkansa esim. ei ole ollu muuta kun noin puolet tuskin sitäkään siitä mitä tavallisille ammatti kirjanpitäjille maksetaan. Itse se järjestelmä mikä meillä on kirjanpidossa käytännössä on lähipitäen sama mikä on suomalaisissa puoluelehtiliikkeissä Yhdysvaltain puolella. Olemme ammatti kirjanpitäjiltä tiedustelleet josko he näkevät mitään mitä siihen voitaisiin lisätä, mutta he eivät ole mitään lisäyksiä suositelleet.

Ilmotuksien hoito.

Ilmotuksien hoito on ollut osittain kirjanpitoa tekevän tytön huolena, osittain on niitä hoitanut al-

lekirjottanut, miten milloinkin on aikaa riittänyt. Paikallisia ilmotuksia hankkimassa on viime kuukausina ollut myöskin konttorityttömme ja samoin kolehteerauksessa. Käännöstyön on melkein poikkeuksetta tehnyt tämän kirjottaja. Yleensä ilmotuksien hoidolle on voitu antaa, etenkin viime kuukausina, liian vähän huomiota.

Osotteiden hoito.

Osotteita on hoitanut erikoinen henkilö, paitsi nyt viimeisen, noin kolmenkuukauden ajan on se tehtävä ollut extra työnä sillä ainoalla tytöllä, joka konttorissamme on. Voidakseen saada tämän puolen kunnollisesti järjestettyä on siihen otettava uudelleen erityinen henkilö, kunhan vaan saadaan sellainen joka suorittaa tuon työn huolella.

Kassan hoito.

Melkein heti tämän kirjottajan tultua Vapauden liikkeeseen järjestettiin rahojen hoito niin että allekirjottanut avaa aamulla kirjeet ja merkitsee jokaisen kirjeen päälle mitä se sisältää. Tämän jälestä ottaa tyttö ja lyö rahat kassaregisteriin järjestyksessään eri tileille. Ainoastaan joskus on tästä tehty pieni poikkeus, jos tyttö on esim. ulkona tai muuten. Illalla avataan registeri yhdessä ja tyttö vie rahat pankkiin. Liikkeenhoitaja kirjottaa maksuosotukset ja tarkastaa että pankkikirja pidetään pankin puolelta kunnossa. Tilintarkastaja niinikään tarkastaa kuun lopussa pankkikirjan. Kassakirjan kirjottaa kirjanpitoa hoitava tyttö ja sen kuukausittain on päättänyt allekirjottanut tai tyttö yhdessä kanssani.

Ostot.

Kaikista liikkeelle tehtävistä ostoista on huolehtinut liikkeenhoitaja. Hän on myöskin hoitanut osto journaalin kirjanpidossa.

Myynnit.

Laskut ja myynti journalin on hoitanut konttorityttö, sekä ilmotuksissa että muissa myynneissä. Ainoastaan jobitöistä on velotukset tehnyt liikkeenhoitaja.

Rahanvälitys.

Viimeisinä kuukausina on rahanvälitys ollut kokonaan liikkeenhoitajan extra työnä. Ennemmin sitä hoiti sama henkilö joka osotteitakin.

Pilettien myynti.

Pilettien myynti on kokonaisuudessaan ollut allekirjottaneen hallussa alusta alkaen.

Yleensä tehtävät nykyään.

Liikkeenhoitajan tehtäviin on kuulunut: Katsoa liikkeen perään painossa, latomossa ja konttorissa; huolehtia että on aina varastossa mitä tarvitaan, kuten sanomalehti paperia, mustetta, jobityöpaperia, kirjoja sekä rihkamaa mikäli sitä on myyty; tilata kaikkia näitä samoinkuin tarvittavia muita välineitä, koneen osia j. n. e. Tämän lisäksi on hän hoitanut jobitöiden valmistuksen. Costfinding systemin, rahavälityksen, piletti businekseen, kokonaisuudessaan englanninkielisen kirjeenvaihdon ja suomenkielisestä kirjeenvaihdosta tilejä koskevat kyselyt mikäli on aikaa riittänyt, suomentanut ilmotukset, vastannut haukkumakirjeisiin, tehnyt kustannusarvioita, hoitanut ostopuolen kirjanpidossa, valvonut yleensä kirjanpitoa, tehnyt tilipäätökset, sekä joukon muita pienempiä tehtäviä.

Konttorityttö on tehnyt laskut ilmotuksista, kirjoista, sanomalehdistä, pitänyt kassakirjan, lyönyt rahat kassaregisteriin, vienyt rahat pankkiin, pitänyt regordia ilmottajista, postittanut osto, ja myynti journaaleista Ledgeriin, tehnyt tiliotteet, lähettänyt asiamiehille osotevedoksia, johon ei tosin ole viimeaikoina riittänyt läheskään tarpeeksi aikaa, käynyt liikemiehiltä pyytelemässä ilmotuksia sekä kolehteerannut niitä, hoitanut osotteet, myynyt kirjakaupassa niille jotka ovat jotakin ostaneet, tehnyt osit-

tain kirjalähetykset, tosin vain pienimpiä, tehnyt kuukausittain koebalancen sekä monia muita pienempiä tehtäviä.

Silloin kun oli kaksi konttorityttöä teki toinen niistä osotteenhoidon, rahavälityksen sekä osittain kirjalähetykset.

On itsestään selvää että omaan painoon muuttaminen lisäsi huomattavasti konttorityötä. Etenkin on otettava huomioon se että niin kauan kun konttorissa oli kaksi tyttöä pidettiin heitä postittamassa Vapautta, johon heiltä meni noin viisitoista tuntia viikossa. Sen jälestä kun on ollut ainoastaan yksi konttorityttö ei hän ole ehtinyt postittamaan Vapautta, mutta siitä huolimatta on työtä ollut huomattavasi liikaa. Viimeisinä kuukausina esim. osotevedoksien lähettäminen on kärsinyt. Tiliotteita ei myöskään ole ehditty tekemään muuta kuin niille joilla on ollut maksut jälesssä.

Lopuksi.

Liikkeemme ei luultavasti voi tämän vuoden aikana aineellisesti erikoisen huomattavia tuloksia saavuttaa, sillä aika on perin huono. Mutta jos Canadan suomalainen työväestö ja etenkin sen järjestynyt osa antaa liikkeellemme jakamattoman kannatuksen niin tappion syntymisestä tänä ahtaanakaan aikana ei ole suurtakaan pelkoa. Allekirjottanut toivoo että edelläesitetyille seikoille lainattaisiin suosiollista huomiota ja tarmokkaasti toteutettaisiin siinä esitettyjä toimenpiteitä lehtemme hyväksi. Jos jollakin yksityisellä tai osastolla on mitään uutta ehdotettavaa liikkeemme taloudenhoidon ja yleensä aseman parantamiseksi, ovat sellaiset ehdotukset aina tervetulleita.

Tov. J. V. Kannasto.

Liikkeen arvostelussa luettiin ensiksi eri osastoilta esitetyt alustukset: Port Arthurin alueen aluetoimik., Sault Ste Marien, Salmon Armin, South Porcupinen, Timminsin, Cobaltin, Colemannin os. Jokaisen osaston alustuksessa puhuttiin niistä erehdyksistä jotka liikkeen puolelta olivat tapahtuneet osotteiden y.m. sekaantuessa. Alkoi vilkas keskustelu, joka kesketytyi kellon ollessa kymmenen, joten päätettiin lopettaa ensimäinen kokouspäivä.

Toinen kokouspäivä

Tov. J. W. Ahlgvist kutsui kokouksen järjestykseen nimihuudolla. Kaikki edustajat olivat saapuvilla.

Jatkettiin Vapauden liikkeen arvostelua niissä muodoissa joita eri alustukset sisälsivät. Monipuolisen keskustelun perästä jätettiin asia lehtiliikevaliokunnalle, joka käydyn keskustelun perusteella esittää päätösponnen asiasta.

Tov. A. T. Hill, englanninkielisten toverien pyynnöstä, lähetettiin heidän kanssaan valmistamaan yhteistä ohjelmaluonnosta Työläispuolueen konventionille esitettäväksi.

Luettiin Vapauden liikkeenhoitajan tekemä uusi takauskaavake Vapauden asiamiehiä varten, joka jätettiin lähemmin lehtiliikevaliokunnan tutkittavaksi.

Luettiin ponsivaliokunnan tekemä ponsi nuorison kasvatuksesta, esityksenä Työläispuolueen konventionille, joka kuuluu seuraavasti:

> Käsittäen kuinka välttämätöntä on nuorison mukaan saaminen vallankumoukselliseen työväenliikkeeseen, me esitämme,
>
> että Työläispuolueen toimeenpanevan komitean yhteyteen ja sen valvonnan alaisuuteen olisi perustettava erinäinen Nuorisodepartementti huolehtimaan proletaarinuorison keskuudessa harjoitettavasta vallankumouksellisen propagandan ja valistuksen harjoittamisesta. Missä ikinä on mahdollista ja edulliseksi nähdään, perustettakoon Työläispuolueen yhteyteen nuoriso-osastoja. Nuoriso-departementin on pidettävä eri paikkakunnilla toimivien nuoriso-osastojen välillä yhteistoimintaa, ohjattava ja opastettava niitä lähettämällä

järjestäjiä, hankkimalla niille kumouksellista kirjallisuutta ja neuvomalla niitä kirjeenvaihdon kautta.

H. Puro, J. W. Alhgvist, A. Snikkar.
Ponsikomitea.

Ponsi hyväksyttiin sellaisenaan.

Vapauden arvostelu.

Luettiin ensiksi seuraavien osastojen esitykset tulevaa toimintaa varten, joiden yhteydessä lausuttiin ajatuksia eri tuotantoalojen voimakkaamman käsittelyn tarpeellisuudesta, kuten maanviljelystyöväestön tilanteen selvittelyä y.m. Sault Ste Marien, Port Arthurin alueelta, Timminsin, Salmon Armin. Alustukset yleensä lausuivat tyytyväisyytensä lehden periaatteellisesta kannasta. Toimittaja tov. Puro käytti ensimäisen puheenvuoron, selitellen tilannetta missä on pitänyt Vapautta toimittaa, viitaten hallinnollisiin määräyksiin, jotka «Order'in Councilin» aikana olivat aivan sietämättömät, mutta vaikeuksien voitettua ja tilanteen selvittyä sodan aiheuttamasta kaaoksesta, on toimituksen puolesta kiinnitetty yhä enemmän huomiota periaatteellisen selviön tulkintaan. Useita puheenvuoroja käytettyä lähetettiin asia ponsivaliokuntaan.

Tov. Hill saapui takaisin puolueen väliaikaisen organiseerauskomitean valitseman valmistelevien ohjelma- ja sääntövaliokuntien kokouksesta, ilmottaen että enemmistö ohjelmavaliokunnassa on tehnyt muutoksen ohjelmaan, lisäten diktatuurin määritelmän. Kokous hyväksyi ohjelmakomitean enemmistön kannan.

Puolueen sääntöluonnokseen, johon kokous aikaisemmin ehdotti Järjestön verona puolueelle 15c, oli tehty muutos, koska muilta järjestöiltä evästyksenä määriteltiin alimpana maksuna puolueelle kielijärjestöiltä 20c, jonka kokous hyväksyi.

Lopetettiin päiväistunto klo 5.30.
Iltaistunto alettiin klo 6.10.

Puheenjohtaja tov. A. Snikkar kutsui kokouksen järjestykseen.

Vapauden liikkeen kontrolli.

Luettiin osastojen alustuksista tätä koskevat kohdat sekä Vapauden ohjesäännöt. Alustukset ja edustajat yleensä olivat sillä kannalla että Vapauden ylin johto on edelleenkin säilytettävä t. p. komitealla. Liikkeen säännöt lähetettiin lehtiliikevaliokuntaan korjauksia varten.

Vapauden muuttokysymys.

Alustus Toronton S. S. osastolta. Tov. Ahlgvist, osaston edustajana, tulkitsi alustuksen syntyneen siksi, että nykyinen pulakausi, joka vuodesta vuoteen kroonillisena jatkuu, on saattanut nykyisen Vapauden kotipaikan hyvin arveluttavan huonoksi, teollisuus kun miltei kokonaan on seisauksissa sanotulla alueella, niin sen vuoksi olisi edustajakokouksen harkittava kysymystä, josko liike rupeaa sanotulla seudulla tuottamaan suoranaista tappiota, jolloin se on muutettava.

Ponsivaliokunta esitti ponnen Järjestön T. Komitean toiminnasta.

Edustajakokous katsoo toimeenpanevan komitean johtaneen Järjestön toimintaa tunnustusta ansaitsevalla tavalla. Eritoten toteaa edustajakokous t. p. komitean ansioksi että Järjestön toiminta on säilytetty yhtenäisenä ja että Järjestömme nyt seisoo kokonaisuudessaan mailman proletaarisen liikkeen kumouksellisen armeijan mukana.

H. Puro, A. Snikkar, J. W. Ahlgvist.
Ponsikomitea.

Ponsi sellaisenaan hyväksyttiin.

Sääntövaliokunta esitti sääntöluonnoksen Työläispuolueen säännöistä, jotka he olivat tarkistaneet ja esittäen joitakin pikku muutoksia, jotka hyväksyttiin esitettäväksi puolueen kokoukselle ja lisäksi kokous esittää poistettavaksi säännöistä kohdan, joka antaa Työläispuolueen t. p. komitealle vallan eroittaa kielijärjestöjen t. p. komiteat, jotka on valittu kielijärjestöjen edustajakokouksissa, ja lisättäväksi kielijärjestöjen sisäistä toimintaa koskevaan kohtaan: kielijär-

jestöjen omaa sisäistä toimintaa varten olkoon kielijärjestöillä oikeus laatia sivusäännöt itselleen.

Jatkettiin keskustelua muuttokysymyksestä, joka muodostui vilkkaaksi ja oli useimmat edustajista Port Arthuriin muuton kannalla, mutta pahoitellen sitä ettei osastonsa, jota edustivat, tienneet sanotusta kysymyksestä evästää, joten asia jätettiin lehtivaliokunnalle, sillä toivomuksella että se lopullisesti jätettäisiin t. p. komitean huolehdittavaksi.

Koska edustajat oli valittu järjestön edustajakokoukseen sillä ymmärryksellä, että he myös ottavat osaa Työläispuolueen konventioniin, velvoitti kokous jokaisen edustajan olemaan läsnä perjantai-aamulla klo 9 Labor Temppelissä ja koska Järjestöllä on oikeus lähettää 10 edustajaa, valitsi kokous Järjestön sihteerin tov. Hillin myöskin Järjestön edustajaksi.

Järjestön edustajakokousta jatketaan maanantaina aamulla kello 9.

Kokous lopetettiin kello 9.30 illalla.

Kolmas kokouspäivä
20 p. helmikuuta.

Puheenjohtaja tov. J. W. Ahlgvist kutsui kokouksen järjestykseen kello 9.30 e.p.p., toimittaen nimihuudon. Kaikki edustajat olivat saapuvilla.

Agitatsionikysymyksen järjestely

josta oli alustuksia seuraavasti: Port Arthurin aluetoimikunnalta, Sudburyn, Soon, Lake Cateaun, Nummolan, Salmon Armin, Toronton (kaksi alustusta, toinen urheiluseurojen kunnostamiseen nähden), Cateau Hillin, Sointulan, Bowien osastoilta ja yksityisiltä Järjestön jäseniltä, kuten Emil Wileniltä, Nummolasta. Alustukset ollen hyvinkin erilaisia toisistaan, mutta kuitenkin jokaisessa tähdättiin tuloksia tuottavampaan järjestelyyn agitatsionityössä. Alustukset jätettiin keskustelun jälkeen agitatsioonivaliokunnalle toivomuksella, että valiokunta keskustelun tulokset sisällyttää päätösponteen.

Maanviljelysväestön kasvatuksellisen ohjelman laatiminen eristettiin yleisestä agitatsioonikysymyksestä.

Vapauden levitys jätettiin ilman keskustelua lehtivaliokunnalle.

Päivällisloma otettiin 12.30 ja pidennettiin yhdellä tunnilla valiokuntien töiden jouduttamisen vuoksi.

Puheenjohtajaksi siirtyi tov. A. Snikkar, kutsuen kokouksen järjestykseen klo 2.30 j.p.p.

Lasten ja nuorison kasvatus.

Luettiin alustukset t. p. komitealta, Keski-Ontarion alueen edustajakokoukselta, Toronton ja North Branchin osastoilta. Alustukset painostivat sunnuntaikoulujen järjestämistä. Ilman pitempää keskustelua jätettiin agitatsioonivaliokunnalle.

Naisagitatsioonin järjestämiskysymyksen alusti t. p. komitean puolesta A. T. Hill. Joittenkin puheenvuorojen jälkeen jätettiin asia agitatsioonivaliokunnalle.

Lehtiliikevaliokunta esitti seuraavat ponnet:

Vapauden kirjakaupan puhdistus.

Katsomme olevan välttämätöntä, että Vapauden kirjavarastossa on heti tehtävä täydellinen puhdistus kaikista ala-arvoisista kirjoista; ja katsomme että tästä lähtien ei ole sallittava niiden hankkimista. Kirjat on hankittava nykyajan tarvetta vastaavia.

A. Snikkar, D. V. Bohm, J. Järvi.
Sanomalehtivaliokunta.

Ponsi hyväksyttiin yksimielisesti.

Vapauden kirjamyynti-iltamat.

Kirjailtamista katsomme olevan hyötyä niin Vapauden liikkeelle kuin myös iltamien kannattajille. Mutta samalla katsomme että on pidettävä tarkka huoli, ettei kirjailtamissa levitetä yleisölle mitään työväenliikettä

alentavaa tai muuta ala-arvoista kirjallisuutta.

A. Snikkar, D. V. Bohm, J. Järvi. Sanomalehtivaliokunta.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Myytävien kirjain hintojen alentamisesta ei voitu pontta hyväksyä, vaan palautettiin takaisin valiokuntaan.

Vapauden omat ilmoitukset.

Katsomme olevan välttämätöntä Vapauden ilmoittaa kaikkia sen eri tulolähteitä lehdessä, mutta ilmoituksien tulisi olla niin supistetussa muodossa kuin mahdollista.

A. Snikkar, D. V. Bohm, J. Järvi. Sanomalehtiliikevaliokunta.

Hyväksyttiin.

Vapauden yleisistä ilmoituksista esitetty ponsi palautettiin korjattavaksi valiokunnalle.

Moitteita Vapauden liikkeenhoitoon nähden.

On ilmennyt että Vapauden liikkeenhoitoa vastaan on tullut enemmän moitteita kuin olisi ollut suotavaa, nimittäin kirjeenvaihdon, osotteiden ja ilmoitusten hoidossa ja yleensä asimiesten ja liikkeen välillä, joka johtuu etupäässä seuraavista syistä:

1) että on koetettu tulla toimeen liian pienellä työvoimalla konttorissa;

2) että henkilökunta ei ole ollut täysin ammattitaitoista tehtävissään,

joten asian korjaamiseksi katsomme että Vapauden johtokunnan ja Järjestön t. p. komitean on heti ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

A. Snikkar, D. V. Bohm, J. Järvi. Lehtiliikevaliokunta.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Vapauden henkilökunnan palkkioista lehtiliikevaliokunnan tekemä päätösponsi palautettiin korjattavaksi.

Puheenjohtaja ilmoitti, ettei iltaistuntoa voida pitää, siksi kun huone on luovutettu toisille, joten päätettiin jatkaa kokousta yhtämittaa kello seitsemään asti.

Luettiin Vapauden liikkeenhoitajan tov. J. V. Kannaston kirje, joilla hän oli ilmoittanut eroavansa Vapauden liikkeenhoitajan toimesta määrätyn ylössanomisen jälkeen. Syistä mitkä aiheuttavat liikkeenhoitajan eron alettiin keskustella. Jokainen edustaja toivoi että tov. Kannasto lupautuisi edelleen jäämään Vapauden liikkeeseen. Tov. Kannasto, ollen saapuvilla, ilmoitti että hän koettaa jäädä ja peruuttaa irtisanomisensa, mutta mainitsi että mahdollisesti hänen on otettava yksi työläinen lisää liikkeeseen, jonka jokainen mielihyvällä hyväksyi.

Lehtiliikevaliokunta esitti seuraavan ponnen:

Lehtemme Vapauden levitys.

Lehden levityksen suhteen on edustajakokous sitä mieltä että parhain tapa on jakaa maa piireihin, missä se on mahdollista, joissa piireissä on tupa-agitaattorin tehtävä paikallaan. Kustannuksiin nähden ehdotamme, että Vapaus, piiritoimikunta ja t. p. komitea sopivat asianomaisen henkilön kanssa palkkasuhteista, y. m.

D. V. Bohm, A. Snikkar, J. Järvi. Lehtiliikevaliokunta.

Hyväksyttiin yksimielisesti

Liikkeen ilmotuksista

esitti valiokunta seuraavan ponnen:

Vapauden ilmoitusten suhteen on edustajakokous keskustelun ja liikkeenhoitajan kertomuksen perusteella sillä kannalla, että suurempaa rajoitusta ilmoitusten suhteen emme katso voivamme tehdä, koska näistä ilmoituksista on vuotuiset tulot olleet vähän yli viisi tuhatta dollaria. Jos yksityisten ilmoituksia ei suvaita lehdessä, on osastojen alettava enemmän ilmoittamaan lehdessä. Lopuksi ehdotamme että 8 pals-

taa pitäisimme keskimääräisenä numeroa kohden.

A. Snikkar, D. V. Bohm, J. Järvi.
Lehtiliikevaliokunta.

Hyväksyttiin.

Luettiin Vapauden liikkeenhoitajan tekemä uusi takauskaavake Vapauden asiamiehille, joka keskustelun jälkeen viidellä äänellä kahta vastaan hyväksyttiin sellaisenaan käytäntöön otettavaksi.

Maanviljelystyöväen valistus ja suhde puolueeseen jätettiin Järjestön t. p. komitean huoleksi, että heti kun puolueen t. p. komitea julkaisee agraariohjelmansa on Järjestön t. p. komitean se heti suomennettava ja täydennettävä sekä painettava lentolehtiseksi ja jaettava ilmaiseksi, ja että jatkuvasti tehdään voimakasta valistustyötä maanviljelystyöväestön keskuudessa.

Aluejärjestöjen muodostaminen lyhyen keskustelun jälestä jätettiin ponsivaliokunnalle.

Englannikielisen agitatsionityön avustus — alustus Sudburyn osastolta, jossa vedottiin siihen että puolue on nyt toimintaa alkamassa ja siis rahattomana, jonka osasto toivoo, että edustajakokous asiaa harkitsee. Jätettiin ponsivaliokunnalle.

Liittyminen Työläispuolueeseen. (The Workers Party of Canada.)

Lopullisesti tarkistettiin Työläispuolueen ohjelma ja perustuslaki ja tunnustaen sen ansaitsevan Canadan työläisten luottamuksen valtiollisena puolueena laajojen joukkojen yhteenliittämiseksi, yksimielisesti päätettiin yhtyä Järjestönä Canadan Työläispuolueen osaksi (The Finnish Socialist Section of the Workers Party of Canada).

Nyt koska Järjestö lopullisesti on päättänyt yhtyä Työläispuolueeseen, on sen tästä alkaen toimittava myös sen sääntöjen mukaisesti, siis kokous päätti kuolettaa entiset Järjestön säännöt, joten edustajakokouksen päätökset astuvat voimaan heti.

Vanhat lupakirjat kuoletetaan ja Työläispuolueen lupakirjat ja vero-merkit päätettiin ottaa käytäntöön Järjestössämme maaliskuun 1 päivästä alkaen.

Kolmas kokouspäivä lopetettiin kello 7.30.

Neljäs kokouspäivä.

Puheenjohtaja tov. J. W. Ahlgvist kutsui kokouksen järjestykseen 9.20, toimittaen nimihuudon. Kaikki edustajat olivat saapuvilla.

Edustaja toveritar Kannasto teki ehdotuksen, että jälellä olevista asioista ei pitemmälle keskusteltaisi, muuta kuin edustajat lyhyesti sanoo mielipiteensä, jonka jälestä ne jätetään ponsivaliokunnan haltuun, joka toivomuksena toivottiin tulevan huomioon otetuksi.

Järjestö-omaisuuden laillistuttaminen.

Kysymyksen alusti t. p. komitean puolesta A. T. Hill, joka muoto hyväksyttiin ja myönnettiin t. p. komitealle oikeus käyttää Järjestön varoja kysymyksen suhteen viedessään sitä perille.

Ponsivaliokunta esitti seuraavat ponnet:

Englanninkielisen agitatsioonityön avustaminen.

Sudburyn osaston esityksen suhteen, että suomalaisten osastojen olisi pidettävä vähintäin yksi iltama vuodessa englanninkielisen agitatsioonin avustamiseksi, päättää edustajakokous hyljätä tehdyn esityksen, koska puolueen rakennemuoto, joka edellyttää piiritoimikuntien valitsemisen, joiden on pidettävä tästä huolta, tulee olemaan kyllin kykenevä tätä puolta valvomaan.

J. W. Ahlgvist, H. Puro, A. Snikkar.
Ponsivaliokunta.

Hyväksyttiin.

Piiri ja piiritoimikunnat.

Vastaisen kasvatustyön saattamiseksi v o i m a p e r ä i s e m m ä k s i päättää edustajakokous, että Järjestön toiminta-alue jaetaan piireihin, joiden toiminta tulee ole-

maan Järjestön t. p. komitean valvonnan alaisena, mikäli on kysymyksessä suomalaisen kasvatustyön tekeminen. Järjestön toiminta-alue jaetaan seuraaviin piireihin:

1) Pohjois-Ontarion piiri, joka muodostuu seuraavista osastoista: Cobalt, Timmins, South Porcupine, Potsville, Kirkland Lake ja Rosegrove, piiritoimikunnan kotipaikka Timmins. Komitean jäsenet valitaan Cobaltin, Kirkland Laken ja South Porcupinen osastoista, yksi kustakin, sekä Timminssin osastosta 4, joista yksi on sihteeri.

2) Keski-Ontarion piiri, joka muodostuu nykyisin siihen kuuluvista osastoista, sekä Sault Ste Marien ja Burritin osastoista.

3) Port Arthurin piiri, johon kuuluu Schreiber ja kaksi sen länsipuolella olevaa osastoa Ontariossa.

4) Manitoba ja Sask. piirin muodostaa näissä maakunnissa olevat osastot. Piiritoimikunnan kotipaikka Lake Cateau, johon valitaan jäsenet Lake Cateaun osastosta 3, joista yksi toimii sihteerinä, sekä Cateau Hillin osastosta 2 jäsentä.

5) Pohjois-Alta piiri, piiritoimikunnan kotipaikka Elspet, joka valitsee keskuudestaan 4 jäsentä, joista yksi toimii sihteerinä.

6) B. C. itäinen piiri, johon kuuluu Bowie, Sicamous, Salmon Arm ja White Lake, piiritoimikunnan kotipaikka on Salmon Arm, joka valitsee 3 jäsentä, joista — jos mahdollista — yksi toimii sihteerinä, sekä Bowie ja White Lake valitsevat yhden jäsenen kumpikin.

7) B. C. läntinen piiri, johon kuuluu Websters Corner ja kaikki sen länsipuolella olevat osastot. Piiritoimikunnan kotipaikka on toistaiseksi Websters Corner, siihen asti kun Vancouver saadaan järjestettyä, joka tulee olemaan varsinainen piirin kotipaikka ja johon valitaan jäsenet Vancouverin, Port Moodyn ja Websters Cornersin osastoista. Väliaikaiseen komiteaan valitsee Websters Cornerin osasto 5 jäsentä, joista yksi toimii sihteerinä.

Järjestön t. p. komitean on luovutettava 5c jokaisesta piirin osastolle myydystä veromerkistä, lisävarojen kartuttamiseksi, agitatsioonivaroja varten, on jokaisen osaston pidettävä vähintäin yksi iltama vuodessa.

Piirin on pidettävä vähintäin kerran vuodessa edustajakokous noin kuukauden jälkeen Järjestön edustajakokouksen, johon valitsee vähintäin yhden edustajan ja lisäedustajan jokaista 25 jäsentä kohden. Yksi osasto älköön kuitenkaan olko oikeutettu lähettämään kolmea edustajaa enempää. Edustajain kulut on osastojen korvattava suhteellisesti jäsenluvun perusteella.

Piirisihteerin on lähetettävä raportti joka 3 kk. kuluttua komitean ja osastojen toiminnasta Järjestön t. p. komitealle. Jos toimeenpaneva komitea raportin perusteella huomaa, että piirikomiteat eivät ole täyttäneet tehtäväänsä on t. p. komitean ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan korjaamiseksi. Jokaisen piirin osaston on asetettava niin monta puhujakvkyistä henkilöä kuin heillä on puhujalistalle, jotka ovat piiritoimikunnan käytettävissä. Piirisihteerin on kuitenkin annettava puhujalle riittävän pitkä aika valmistuakseen ennen puhetilaisuutta. Jos puhuja on estetty täyttämästä tehtäväänsä, on siitä viipymättä annettava tieto sihteerille.

Tämän edustajakokouksen päätöksien täytäntöönpanoa on t. p. komitean valvottava ja annettava kaikki se apu mitä piirikomiteat tarvitsevat, sekä laadittava tarkoitustaan vastaavat ohjesäännöt heille.

Toimeenpanevalla komitealla on oikeus tehdä tarpeellisia muutoksia piirin rajojen kokoonpanon suhteen.

Jokaisen osaston missä piiri-

järjestö on toimimassa, on kuuluttava piirijärjestöönsä ja täytettävä sen asettamat velvollisuudet.

H. Puro, A. Snikkar, J. W. Ahlgvist.
Ponsikomitea.

Hyväksyttiin.

Agitatsioonivaliokunta esitti seuraavat ponnet:

Naisten erikoisagitatsiooni.

Toimeenpaneva komitea alustuksessaan esitti erikoisagitatsioonijärjestämisen naisten keskuudessa. Kokouksen yksimielisenä käsitteenä tulkittiin että naiset on saatava tuntemaan luokkataisteluvelvollisuuksia ja on heidät saatettava marxilaisen sosialismin periaatteiden horjumattomiksi kannattajiksi, sekä osanottajiksi käytännölliseen toimintaan. Miten järjestettäisi naisten agitatsioonityö, esittää valiokunta kokouksen hyväksyttäväksi Työläispuolueen menettelytavat jotka perustuu Kolmannen Kansainvälisen hyväksymiin teeseihin ja Canadan olojen tuntemukseen. Samalla on Järjestön t. p. komitean asetettava valvontansa alaisena toimimaan erikoinen naisagitatsioonityön ohjaaja.

Sanna Kannasto, J. Lund,
Isac Wester.
Ponsikomitea.

Ponsi sellaisenaan hyväksyttiin.

Lasten opetustyön järjestely.

Lasten opetustyön järjestelyssä hyväksyi valiokunta North Branchin osaston alustuksen periaatteellisena puolena kokoukselle esitettäväksi, mutta lasten opetustyön lopullisen järjestelyn ehdotamme jätettäväksi t. p. komitealle joka sen tiivistää ja esittää Workers-puolueelle hyväksyttäväksi, sekä sen jälkeen koko puolueen kesken käytäntöön pantavaksi.

Sanna Kannasto, J. Lund,
Isaac Wester.
Ponsivaliokunta.

Ponsi sellaisenaan hyväksyttiin.

Puhujain palkat.

Käsitellessä puhujain palkkakysymystä, oli kokous yleensä sitä mieltä ettei sitä voida määritellä, siksi ehdotamme että se jätetään toimeenpanevan komitean vapaan harkinnan alaiseksi.

Sanna Kannasto J. Lund,
I. Wester.
Ponsivaliokunta.

Hyväksyttiin.

Vapauden asiamiestoiminta ja niiden takauskaavake.

Osastojen valitsemien asiamiesten ja Vapauden liikkeen välinen takauskaavake kokouksessa hyväksyttiin enemmistöpäätöksellä käytäntöön otettavaksi, nojautuen seuraaviin taloudellisiin syihin: Koska liikkeenhoitaja pidetään vastuunalaisena kaikista niistä veloista joita syntyy rihkama-, kirjallisuus- ja lehtikaupasta asiamiesten kautta, niin meidän on annettava talouden-hoitajalle sitä turvaa jonka kautta voidaan suojella Vapauden liikettä epämääräisiltä huonoilta saatavilta ja saada osastot kiinteämpään toimintaan valitsemiensa asiamiesten kanssa, sekä saattaa puoluekurin alaiseksi valitut asiamiehet ja takauksen antaneet osastot.

Periaatteellisena selityksenä todennettiin, että meidän on alistuttava joukkokuriin ja luovuttava väärästä demokratiasta yhtä hyvin sisäisessä toiminnassa kuin siinäkin muuttuneessa käsitteessä joka on nyt menettelyjemme selviö.

Sanna Kannasto, J. Lund,
I. Wester.
Ponsivaliokunta.

Ponsi Järjestön jäsenistön kasvatuksesta palautettiin valiokunnalle takaisin korjattavaksi.

Agitatsioonin järjestely uudelleen tarkoitustaan vastaavaksi paikallisesti osastojen kesken ja myös yleinen agitatsiooni tulee uudelleen järjestettyä muuttuneiden järjestö- ja puoluesuhteiden perusteella, joi-

hin myöskin kiinnitetään yhtenäinen järjestö- ja puoluekurinpitotoimenpiteet ja että agitatsioonin laiminlyömistä ei saa tapahtua.

Lehtiliikevaliokunta esitti seuraavat ponnet:

Palkkakysymys.

Lehtiliikkeen palveluksessa olevien henkilöitten palkan suhteen on kokous sitä mieltä, että palkkataksan ollessa halvemman täällä Canadassa kuin verrattuna samallaisiin liikkeisiin Yhdysvalloissa ja kuultuamme että yhden kerran on jo henkilökunnan palkkoja alennettu, ehdotamme että jos olot yhä kiristyvät, niin on palkkoja edelleen alennettava samassa suhteessa kuin muidenkin samallaisissa töissä olevien palkat alenevat Canadassa.

A. Snikkar, D. Bohm, J. Järvi.
Ponsivaliokunta.

Hyväksyttiin.

Kirjakauppaa koskeva ponsi.

On tullut ilmi että suomalainen kirjallisuus joka tulee suoraan Suomesta Canadaan, joudutaan siitä suorittamaan kohtuuttoman suuri tulli ja sen lisäksi myyntiverot on Canadassa epäedullisemmat kuin Yhdysvalloissa myytävään kirjallisuuteen nähden, samoin Yhdysvalloista tilattuun kirjallisuuteen nähden on vaikuttanut monesti hyvin epäedullisesti rahankurssi- myynti- ja tulliverot, jotka tekevät mahdottomaksi myydä kirjallisuutta Canadassa samalla hinnalla kuin Yhdysvalloissa, velvoitamme että kirjallisuutta on myytävä niin halvalla kuin se on mahdollista.

A. Snikkar D. Bohm, J. Järvi.
Ponsivaliokunta.

Hyväksyttiin.

Vapauden liikkeenhoitajalta J. V. Kannastolta saapui sähkösanoma, jossa hän kehoitti protesteeraamaan Työmiehelle siitä että se on alentanut lehtien välitysprosentin kolmeenkymmeneen prosenttiin. Asia jätettiin pienen keskustelun jälkeen ponsivaliokunnalle.

Vapauden muuttokysymys.

Edustajakokouksessa esille tullut kysymys Vapauden muuttamisesta Sudburysta Port Arthuriin, on edustajien taholta todennettu, että Sudbury ja sen ympäristön kaivantoteollisuus on nykyään kokonaan lamaannuksissa ja katsomme että lehtemme taloudellinen asema paljon riippuu siitä ympäristöstä missä lehteä painetaan, joten edustajakokous velvoittaa Järjestön t. p. komitean tarkoin harkitsemaan edellämainittua asiaa, että onko siitä tällä kertaa Järjestömme lehdelle vastaavaa hyötyä, ja jos toimeenpaneva komitea näkee välttämättömäksi lehden muuttamisen, on sen tehtävä jäsenistölle selväksi ne edellytykset mitkä sillä Port Arthurissa tulee olemaan ja alistettava sitten kysymys yleisäänestyksellä lopullisesti ratkaistavaksi.

A. Snikkar, D. Bohm, J. Järvi.
Lehtiliikevaliokunta.

Hyväksyttiin.

Agitatsioonivaliokunta esitti seuraavat ponnet:

Voimistelu ja urheilu.

Kokous katsoo tarpeelliseksi, että jokaisessa paikassa missä on olemassa s. s. osasto perustettaisiin myös voimistelu- ja urheiluseura, jos se suinkin on mahdollista, jonka harjoitus-ohjelmaan yhdistetään sellaisia liikkeitä ja urheilumuotoja, jotka tulisivat palvelemaan työväenliikettä ja sen kautta vetäisivät työväenliikkeestä ulkona olevia henkilöitä, varsinkin nuorisoa, mukaan.

Hyväksyttiin.

Järjestön jäsenien kasvatus puoluetehtäviin.

Toronton osaston alustuksessa yllämainittuun kysymykseen nähden tulkitaan Kolmannen Kansainvälisen periaatteita ja me-

nettelytapoja siten, että jokaisen osaston jäsenen velvollisuus on ottaa vastaan puluetehtäviä ja on tutustuttava puolueen periaatteelliseen ja käytännölliseen toimintaan. Edellisen perusteella edustajakokous velvoittaa jokaisen jäsenen ottamaan vastaan puoluetehtäviä ja kasvattamaan puoluetehtäväkykyjään. Mutta kokous ei voi hyväksyä alustuksessa olevaa seuraavaa kohtaa: «sekä toimissa olevat henkilöt poistuisivat toimistaan toimintakauden päätyttyä». Ylläolevan kohdan voisivat käyttää hyväkseen syndikalistit ja reformistiset ainekset Järjestön hajoittamistarkoituksessa. Meillä on monta sellaista tehtävää jota emme voi jättää kykenemättömien ja epäluotettavien henkilöiden käsiin. Yksi sellainen on Järjestön t. p. komitea, jolla nyt tulee olemaan vielä suurempi edesvastuu kuin koskaan ennen. Poliittisen puolueen yhteydessä toimiminen tuo uusia velvollisuuksia ja se lisää kokeneiden toverien toiminnan tarvetta toimeenpanevassa komiteassa ja muissa tärkeissä puoluetehtävissä joita ei voi jättää harjaantumattomien käsiin.

Edellämainittujen näkökantojen mukaan me katsomme tietoiselle keskitetylle toiminnalle vahingolliseksi, että poistaisimme kokeneet toverit toimistaan antaaksemme siaa harjoittelijoille niissä toimissa joissa se tuottaa aineellista tai aatteellista vahinkoa ja heikentäisi toimintaa.

Edelleen meidän on muistettava että meidän puolueemme erikoisesti painostaa, että vastuunalaisiin toimiin on asetettava enemmän kokeneita tovereita ja pidättää puolue siinä suhteessa itsellään vissin määräysvallan ja tarkastusvallan.

Kuitenkin edustajakokous lämpimästi kannattaa ja velvoittaa osastoja kasvattamaan uusia voimia kykeneviksi puoluetehtäviin, etteivät ne jäisi riippuvaisiksi muutamista harvoista, joiden päälle aina säännöllisesti asetetaan raskain taakka.

Sanna Kannasto, I. Wester,
J. Lund.

Hyväksyttiin.

Luettiin Järjestön uusi sääntöluonnos

ja pykälä pykälältä hyväksyttiin ja jätettiin t. p. komitean lopullisesti tarkistettavaksi, samoin Vapauden liikkeen säännöt jätettiin t. p. komitealle lopullista tarkistusta varten.

Protesti Työmiehelle.

Sen johdosta, että Vapauden liikkeenhoitajalta saapuneen sähkösanoman mukaan Työmiehen liike on ilmoittanut alentavansa asiamiespalkkion 40 prosentista 30 prosenttiin:

ja koska on käynyt selville, että Työmies nyt jo «Canadan postimaksun» nimellä pienentää sovittua 40 prosentin asiamiespalkkiota, samoin, että n. s. premium-tilausten asiamiespalkkio on ainoastaan 30 prosenttia.

Edelleen on otettava huomioon, että Vapauden liike maksaa Työmiehen tilauksista asiamiehilleen 20 pros. palkkiota, joten sen konttorityöläisten palkat, kirjeenvaihto- ja postikulut, vuokra ja valo-osuus y.m. tälle työlle lankeavat menot lasketaan pois, ei Vapauden liikkeelle jää enää välityspalkkioksi muuta kuin 4 prosenttia; kuinka olisi mahdollista siitä alentaa 10 prosenttia;

ja koska me emme näe mitään syytä, miksi niin vankalla pohjalla olevan liikkeen kuin Työmies pitäisi pyrkiä syömään meidän pientä lehtiliikettämme. Tämä toimenpide sotien puolue- ja luokkamoraalia sekä solidarisuutta vastaan, kuin myöskin liikekannalta Työmiehen omia etuja vastaan, koska Vapauden liike on toiminut asiamieskoneistonsa kautta Työmiehen ja sen apulehtien levittämiseksi Canadassa.

Näin ollen Canadan Työläispuolueen Suom. Sos. Järjestön edustajakokous mitä ankarammin protes-

teeraa tätä Työmiehen menettelyä vastaan, varottaen Työmiestä tälaisista toimenpiteistä, koska ne saattavat koitua Työmiehelle itselleen sangen turmiollisiksi.

Edelleen edustajakokous antaa toimeenpanevalle komitealle täyden vallan kaikin voimin vastustaa tätä Työmiehen nylkypolitiikkaa.

A. Snikkar, H. Puro, J. W. Ahlgvist.

Ponsi sellaisenaan hyväksyttiin ja velvoitettiin t. p. komitea lähettämään kopio Työmiehelle, Toverille, Eteenpäille ja Yhdysvaltain S. S. Järjestön t. p. komitealle.

Työkansan toverilainat.

Luettiin Timminssin S. S. Osaston alustus jossa osasto toivoi ettei tästä alkaen maksettaisi enää toverivelkoja osastoille, joilla on saatavaa sanotusta lainasta. Asiasta keskusteltua päätettiin että tänä vuonna maksettava toverilainaosuus on viimeinen, jos ei tuleva edustajakokous toisin päätä. Tämän päätöksen teki edustajakokous asiaa harkittuaan, että tuo sanottu toverilaina on liian suurena rasituksena edelleen Järjestölle ja koska kaikki toverilainaajat ovat jo saaneet ainakin viisikymmentä prosenttia.

Edustajakokouksen edustajien päiväpalkat

T. p. komitea ehdotti edustajien päiväpalkaksi $4.00, joka äänestyksen perusteella tuli hyväksyttyä, vasta ehdotuksena oli $3.00.

Edellisen edustajakokouksen pöytäkirja päätettiin sellaisenaan säilyttää Järjestön arkistossa.

Toronton s. s. osaston edust. tov. J. W. Ahlgvist pyysi jättää eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan. Hän olisi toivonut että tuo edustajakokouksen pöytäkirja olisi uudelleen puhtaaksi kirjoitettava.

New Finlandin entisen S. S. Osaston omaisuuden luovutus.

T. p. komitean alustus asiasta luettua päätettiin luovuttaa omaisuus new-finlandilaisille, ehdolla että perustavat osaston.

Cobaltin S. S. Osaston vaatimus, että A. Leino joka on Sudburyn osaston jäsen, olisi erotettava siksi, että hän Muurmannin legionassa ollessaan olisi käytäytynyt vahingoittavalla tavalla Neuvosto-Venäjää vastaan. Cobaltin edustaja tov. Lund luki joitakin Cobaltin S. S. Osaston hankkimia todistuksia ja osastonsa esityksen, myös luettiin asiaa koskevat t. p. komitean hallussa olevat todistukset, joita Sudburyn osasto oli hankkinut, sekä t. p. komitean hankkimia todisteita asiasta, sekä lisäksi ilmoitettiin t. p. komitealla olevan parhallaan haettavina uusia todistuksia joiden jälkeen mahdollisesti asia selviää ja siksi jätettiin asia t. p. komitean valvonnan alaiseksi, joka jutun ratkaisee saatuaan tarpeelliset todistukset.

Copper Cliffin S. S. Osaston toiminnan järjestäminen, Järjestön etua vastaavalle kannalle

Päätettiin valita kaksi edustajaa jotka paluumatkalla kotiinsa pistäytyvät Copper Cliffissä, kutsuvat Copper Cliffin S. S. Osaston jäsenet kokoukseen sääntömääräisellä tavalla ja jossa kokouksessa saapuneen jäsenistön täytyy antaa tunnustus että he alkavat toimimaan Järjestön sääntöjen ja päätöksien mukaan, sekä eroittavat O.B.U. kannatusrenkaan pois osaston sisäisestä toiminnasta, koska kerran Finnish Social Societyn säännöt ovat juuri Copper Cliffin S. S. Osaston omaisuuden hoitoa turvaavat säännöt ja niin ollen on jokaisen ymmärrettävä että se on S. S. Osasto joka määrää niin osaston sisäisen kuin muunkin puolen. Jos Copper Cliffin osasto kieltäytyy näin tekemästä, on edustajilla oikeus ottaa lupakirja pois ja muodostaa uusi osasto, mutta sellaisista aineksista jotka ovat järjestölle uskollisia tovereita. Edustajiksi valittiin A. Snikkar ja D. Bohm.

Rovan S. S. Osaston omaisuuden tutkiminen.

Keskustelussa ilmeni, että sanottu osasto on ollut kuolleena pois toiminnasta 2 vuotta ja sanotut

varat kuuluisivat sääntöjen perusteella Järjestölle, jotka kuitenkin ovat luovutettu O.B.U. kannatusrenkaalle.

Asia jätettiin t. p. komitean valvottavaksi yhdessä piirikomitean kanssa.

Sointulan S. S. Osaston alustus suurien sakkorahojen maksamisesta. — Alustuksessa tehtiin selvää että on tarpeetonta maksaa suuria sakkoja silloin kun Järjestömme jäsenistö joutuu vangittavaksi ja vankilaan teljetyksi joksikin aikaa. Olisi viisaampaa että sanotut rahat jotka sakkoina maksetaan suoritettavaksi vangiksi joutuneen toverin perheelle. Asiasta keskusteltua ilmeni että oikeuden käynnillä jossa puolustetaan vankina olevaa toveria monessa suhteessa myös tehdään agitatsionia, joten ei asia antanut aihetta päätöksen tekoon.

Sointulan S. S. Osaston alustus, ettei rakennettaisi suuria taloja osastoille jotka muodostuisivat liikarasitukseksi, ei kuitenkaan antanut aihetta toimenpiteisiin, koska ei sellaista nykyisin ilmenee Järjestömme keskuudessa.

Velvotettiin t. p. komitea lähettämään tervehdyssähkösanomat Suomen Sosialistiselle Työväenpuolueelle, Yhdysvaltain S. S. Järjestölle ja Karjalan Työkommuunille.

Myöskin velvotettiin toimeenpaneva komitea laatimaan protestin Suomen hallitukselle niiden ryöstöhankkeiden johdosta joita sen hallituksen avustamana toimeenpannaan Karjalaa ja Neuvosto-Venäjää vastaan, sekä siitä raa'asta menettelystä Suomessa, raastaessaan vankiloihin rehellisiä työväenliikkeen toimitsijoita ja mitä julkeammalla tavalla polkevat sana- ja kokoontumisvapautta, silloin kun on kysymyksessä järjestetyn työväenliikkeen toiminnan häiritseminen.

Toimeenpaneva komitea on lähettänyt seuraavan protestin:

Canadan Työläispuolueen Suomalaisen Järjestön edustajakokouksen julistus Suomen porvariston hyökkäyksen ja terrorin johdosta.

Jatkuvat viestit Suomesta kertovat vuoden 1918 kansalaissodan saksalaisen militarismin pistimien avulla nousseen Suomen valkoisen porvarihallituksen raakamaisesta terroripolitiikasta jatkaessaan hyökkäystään Suomen työväenluokan taistelijoita vastaan.

Samaan aikaan kuin Suomen valkoinen hallitus pöyristytti mailmaa jatkuvilla työväestön taistelijain rääkkäämisillä ja kiduttamisella, se myöskin — mailman imperialistisen valtain vasallina — kehitti juoniaan Neuvosto-Venäjää vastaan. Ryöstääkseen Neuvosto-Karjalan luonnonrikkaudet riistettäväkseen, se heimousasian nimessä järjesti ja asesti valkoisia ryövärijoukkoja hyökkäykseen, julkeasti vääristellen rikkoen Tarton rauhansopimusta.

Luokkataistelun solidaarivelvollisuus kohotti Suomen työväestön äänen yli maan peloittavana, sanomalehdistön ja valtavien joukkokokouksien kautta, tätä Suomen valkoporvariston vehkeilevää rosvosuunnitelmaa vastaan.

Se raivostutti Suomen valkoisen hallituksen kansan syvien rivien vapauspyrkimyksiä vaimentamaan; Suomen vankilat täytettiin; Suomen ohranan agentit iskivät pelkurin vapisevat kynnet raadellakseen Suomen työväenluokkaa. Mailma sai taaskin kuulla porvariston valkoisen kulttuuri-terrorin hirmuisuudesta.

Canadan Työläispuolueen Suomalaisen Järjestön edustajakokous järjestyneen työväestön nimessä lausuu halveksuvan protestinsa Suomen valkoiselle hirmuhallitukselle. Samalla tietäen, että Suomen työväenluokka seisoo päättäväisenä vaivaloisessa, mutta uhreja kysyvässä taistelussa, vakuutamme seisovamme järkähtämättömyydellä tässä taistelussa Suomen työläistoverien rinnalla ja mukana. Kansainvälisen

työväenluokan solidarisuus velvollisuuden ymmärtävinä vannomme tässä vaiheessa taistelevamme käsikädessä vihollisen tuhoamiseksi ja työväenluokan vapauteen ja valtaan kohottamiseksi.

Eläköön työväenluokan solidarisuus!

Canadan Työläispuolueen Suomalaisen Järjestön edustajakokous.

T. p. komitea velvoitettiin hankkimaan lasten näytelmiä Yhdysvalloista ja yksityisiltäkin, mikäli niitä on saatavissa.

Puheenjohtajan paikan otti A. Snikkar.

Raha-asiain valiokunta esitti seuraavat laskut seuraavien edustajien päiväpalkoista ja kyytikuluista, jotka olivat yht. $416.60
Kyytikulut yht. 433.33

Sum. $849.90

Esitetyt laskut sellaisenaan hyväksyttiin.

J. W. Ahlgvist, J. Stohlberg.
Raha-asiain valiokunta.

T. p. komitea velvoitettiin antamaan edustajille tarpeelliset ohjeet kulkiessaan selostamassa edustajakokouksen päätöksiä eri osastoissa. Sitä varten ilmoitti sihteeri järjestäneensä kokouksen seuraavan päivän aamuksi Järjestön keskusvirastoon, jonne on jokaisen saavuttava kello 10 e.p.p.

Koska Järjestön edustajakokous oli lopullisesti päättänyt yhtyä Workers-puolueeseen ja entiset sääntönsä kuolettanut, niin edustajakokous valitsi Järjestön sihteeriksi tov. A. T. Hillin ja t. p. komiteaan siinä olevat jäsenet sekä varajäsenet.

Varapuheenjohtaja tov. A. Snikkar lausui lopettajaispuheessaan, että kokous, jonka ohi olemme, on ollut historiallinen merkkitapaus suomalaisen sosialistisen liikkeen historiassa, sanoi havainneensa sen ilahduttavan ilmiön että edustajat omasivat kiitettävän yksimielisen näkökannan tärkeimmissä kysymyksissä, sekä edustavat selviä vallankumouksellisen luokkataistelun menettelytapoja. Terotti edustajien mieleen että meille ei rauhanajat alkaneet, liittymisemme uuteen puolueeseen merkitsee uutteran toiminnan ja taistelun aikaa ja toivoi ettei kukaan jäisi syrjään huolimatta siitä vaikka virkavaltakin meihin tarraisi. Voimalla toimikaamme uuden puolueemme hyväksi!

Kokous loppui tiistai illalla kello 8.

Kokouksen puolesta

A. T. Hill ja Jussi Latva.
Pöytäkirjurit.

Edelläolevan C. S. S. Järjestön edustajakokouksen pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja vakuutamme sen kokouksen menon ja päätöksien mukaan tehdyksi.

J. Lund, Sanna Kannasto.
Kokouksen valitsemat pöytäkirjan tarkastajat.